

“Tidstypiskt fluff”

- en kritisk diskursanalys av den mediala debatten gällande
Jämställdhetsmyndigheten

Författare: My Selim

Handledare: Maja Sager

Nivå: Masteruppsats 30 hp

Program: Genus, migration och social rättvisa, GNVM03

Fakultet: Samhällsvetenskapliga fakulteten, Lunds Universitet

Termin: VT-19

Abstract

The aim of the thesis is to contribute to an increased understanding on how the expression of the so-called anti-gender movement is articulated in the media debate concerning The Swedish Gender Equality Agency. The aim is also to understand how the criticism directed at the Swedish Equality Authority in Sweden is placed in a larger contemporary context of antigender mobilizations. This will be done by analyzing problem representations that have been found in the empirical material. The analyze is based on Carol Lee Bacchi's critical discourse analysis What's the problem represented to be? Four of Bacchis six questions have been applied on the empirical material. The result shows that criticism directed at feminism, in a Swedish context, resembles the criticism directed at feminism in a European context. Only one difference was identified. Because of the Swedish secular society, no criticism based on religious was identified.

Keywords: Antifeminism, Antigender, Gender equality, Bacchi, WPR

Nyckelord: Antifeminism, Antigender, Jämställdhet, Bacchi, WPR

Words: 18 648

Tack

Jag vill rikta ett stort tack till alla som på något sätt varit delaktiga i denna process.

Tack Maja Sager för ditt tålamod, feedback och stöd. Tack för att du hjälpte mig att strukturera mina tankar och få ner dom på papper.

Tack Vilde, för att du på en och samma gång förkroppsligade antidepressiva, humörstabiliserande och uppiggande egenskaper. Utan våra dagliga samtal under denna allt för ofta pulshöjande process hade det inte blivit någon uppsats.

Tack till hela min familj för allt stöd, barnpassning och framförallt för att ni trodde på mig. Jonna, för att man alltid kan lita på dig, men även ditt nitiska felsökande.

Och tack Johan, för att du stod ut med mig. Du är min motivation, mitt allt.

1. Inledning	3
1.2 Syfte och frågeställning	5
1.3 Min position	6
2. Teoretiskt ramverk	8
2.1 Den politiska debatten om jämställdhet	8
2.2 Teoretiska begrepp och kritiska feministiska interventioner	11
2.3 Tidigare forskning	20
3. Metodologi	24
3.1 WPR och diskursteori	24
3.2 WPR som analysverktyg	29
3.3 Praktiskt analys och material	32
4. Analys	35
4.1 Inte riktig jämställdhet	35
4.2 Inte riktig feminism	39
4.3 “Feministbidragen”, ett slöseri med skattemedel	42
4.4 Mensen, “en biologisk förbannelse”	45
4.5 Otrygghet och våld mot kvinnor	47
4.6 Hedersrelaterat våld	49
5. Slutsatser	52
Referenser:	52

1. Inledning

I januari år 2018 inrättades Jämställdhetsmyndigheten i Angered, Göteborg. Beslutet att inrätta en ny myndighet grundade sig på ett flertal rapporter och utredningar som pekade på brister i jämställdhetspolitikens genomförande, vilket medförde att regeringen år 2014 tillsatte utredningen Uppföljning av utvecklingen mot jämställdhet samt jämställdhetspolitikens genomförande och effektivitet (Dir 2014:55), som kom att kallas Jämställdhetsutredningen. Jämställdhetsutredningens betänkande *Mål och myndigheten - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken* (SOU 2015:86) argumenterade för att etablera en fast och permanent struktur på nationell nivå för att kunna säkerställa utförandet av de politiska jämställdhetsmålen (Jämställdhetsmyndigheten 2019). År 2016 meddelade regeringen i budgetpropositionen att en jämställdhetsmyndighet skulle inrättas (Regeringskansliet 2016).

Nyheten om en jämställdhetsmyndigheten både hyllades och kritiserades. Kritiska röster, däribland politiker från Centern, Moderaterna och Kristdemokraterna, argumenterade att den nya myndigheten riskerade att förvärra situationen för de mest utsatta kvinnorna i samhället. Argumentet var främst nedläggningen av tre redan fullt funktionella verksamheter, varav en verksamhet var det nationella uppdraget att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck som Länsstyrelsen i Östergötland ansvarar för (Qarlsson et al. 2017). Politikerna, som menade att jämställdhetsarbetet skulle behöva en mer sammanhållen styrning, lutade sig på Statskontorets rapport, utförd på regeringens begäran, vilken bedömde att det fanns risker med att förändra organisationerna och ansvarsfördelningen för organisationernas uppdrag, men även att en tillräcklig kostnadsberäkning på vad omställningen skulle kosta saknades. Statsvetarprofessorn Bo Rothstein argumenterade i debattartikeln "Regeringen lägger ut politiken på ämbetsverk" att uppdraget som skulle utföras av Jämställdhetsmyndigheten var odemokratiskt då det fanns en risk för "förstatligad opinionsbildning" (Rothstein 2016). Rothstein varnade för att systemet då skulle komma att drivas av ämbetsmän och experter, istället för att nya idéer skapades ur folkliga mobiliseringar, vilket kunde resultera i att engagemanget i folkrörelser svalnade (ibid).

När Jämställdhetsmyndigheten inrättades, den 1 januari 2018, fanns ett 50-tal anställda under generaldirektören Lena Ag. Uppdraget var att säkerställa de jämställdhetspolitiska målen med det övergripande målet att arbeta för “att kvinnor och män i Sverige ska ha samma makt och möjligheter att forma samhället och sina egna liv, och genom sitt arbete kunna bidra till ett effektivt genomförande av jämställdhetspolitiken “(Jämställdhetsmyndigheten 2019).

Senare samma år, 2018, röstades Moderaternas och Kristdemokraternas budget igenom, med stöd av Sverigedemokraterna. Budgeten innebar att anslaget till myndigheten skulle upphöra och därigenom läggas ned. 2019 med en regering ledd av socialdemokraten Stefan Löfven, slöts Januariavtalet. Avtalet innebar att Jämställdhetsmyndigheten tilldelades en ny budget och räddades kvar.

Jämställdhetsmyndighetens turbulenta livshistoria är inte en unik, enskild eller isolerad händelse, utan måste betraktas som en central händelse i den pågående debatten om jämställdhet och de spänningarna som begreppet inbegriper. Jag har valt Jämställdhetsmyndighetens livshistoria som utgångspunkt för att diskutera de så kallade antigenus-strömningar som breder ut sig både i Europa och globalt. Strömningar av ett växande motstånd mot ökad jämställdhet och stärkta sexuella och reproduktiva rättigheter breder ut sig, blir starkare och kräver allt mer uppmärksamhet.

Utifrån ovanstående är det av vikt att analysera hur jämställdhet framställs, hur jämställdhet används för att legitimera *nationalistiska antaganden* och vilka implicita antaganden som döljs under framställningen av jämställdhet. För att besvara uppsatsens frågeställning kommer ledartexter analyseras. Materialet består av ledartexter publicerade i svenska dagstidningar mellan 2016 och 2019, som behandlar debatten om Jämställdhetsmyndigheten. Det analytiska ramverket är hämtat från Carol Lee Bacchis diskursanalys *What's the problem represented to be?*

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att bidra till ökad förståelsen för vilka uttryck de så kallade antigenus-strömningarna tar sig i Sverige. Syftet är även att förstå hur den kritik som riktas

mot Jämställdhetsmyndigheten i Sverige placeras i en större samtida kontext av antigender-mobiliseringar.

- Hur artikuleras olika former av kritik mot feminism i den mediala debatten om Jämställdhetsmyndigheten?

För att besvara uppsatsens fråga kommer fyra frågor ur Carol Lee Bacchis diskursanalytiska verktyg *What's the problem represented to be?* att användas.

1. Hur framställs problemet?
2. Vilka antaganden ligger till grund för de olika framställningarna?
3. Vad är det som lämnas oproblematiserat i framställningen av problemet?
4. Vilka effekter produceras genom en viss framställning av problemet?

1.3 Min position

Inspiration till uppsatsen växte fram efter att jag läst Maria Svelands bok *Hatet: en bok om antifeminism* (2013). Bokens innehåll bekräftade den egna känslan av en allt starkare negativitet mot feminism och feminister och satte ord på mina känslor. Inspiration kom även ur egna erfarenheter, från samtal med eller kommentarer från människor i min omgivning. Kommentarer som följde av vetenskapen om att jag, efter tagit en examen i statsvetenskap, nu skulle vidareutbilda mig och läsa en master inom genusvetenskap innehöll tvivel på att jag skulle kunna få ett arbete efter utbildningen. Jag fick flera råd om att istället rikta in mig på ekonomi eller juridik för att vara säker på att inte stå arbetslös efter utbildningen. Men framförallt kommentarer om feminister och att jag nu skulle förvandlas till en *sån*. En *sån* som hatar män, inte rakar sig under armarna och går runt och är arg hela tiden. En *sån* som inte låter pojkar klä sig i blått och flickor klä sig i rosa, en *sån* som har gått för långt och inte längre kämpar för jämställdhet. Den bilden av en feminist stämde dåligt överens med min bild av en feminist, och med det som utgångspunkt växte intresset för hur feminism separerats från jämställdhet.

Som feminist och en del av masterprogrammet Genus, migration och social rättvisa har jag en förståelse som påverkar min läsning, tolkning och analys av artiklarna. Den positionen innebär att jag ser strukturella orättvisor, inte bara mellan kvinnor och män, utan även orättvisor som påverkas av bland annat klass, etnicitet och ålder och hur orättvisor verkar inom grupper.

2. Teoretiskt ramverk

Detta avsnitt syftar till att redogöra för det teoretiska ramverk som kommer understödja analysen. Detta görs genom att först redovisa hur debatten om jämställdhet artikuleras från det att begreppet togs i bruk år 1976. Därefter presenteras kritiska feministiska interventioner i debatten om jämställdhet och till sist i detta kapitel presenteras den tidigare forskningen.

2.1 Den politiska debatten om jämställdhet

När begreppet jämställdhet infördes i den politiska debatten i Sverige år 1976, var det i efterdyningarna av vad som ofta benämns som den andra vågens feminism och beskrivs som en framgångsrik period för kvinnor. Denna period präglades av att ojämlikheter i samhällsmönster uppmärksammades och kvinnors frigörelse stod i centrum (Ljungberg, Lönnroth och Sand **ref**). Den tidigare jämlikhetsdebatten ifrågasatte könsrollerna, hemmafrun och mannen som familjeförsörjare. Kvinnorörelser ställde krav på förändringar mot ett modernare samhälle, där kvinnor och män skulle behandlas jämlikt och där kvinnor kunde frigöra sig den ekonomiska beroendeställning hon stod i till mannen. En av de tidigaste utmanarna till kärnfamiljen och könsrollerna var författaren och journalisten Eva Moberg (1932-2003), som år 1961 gav ut essän "Kvinnans villkorliga frigivning" (Moberg 1961). Moberg kritiserade bland annat staten och kyrkan för att bidra till det svenska samhällets maktrelationer, där kvinnor underordnades både män och barn.

Kvinnornas intresse kommer i populärföreställningen långt under samhällets lika väl som under barnets. Det finns otaliga exempel på att den demokratiska staten underlättar kvinnofrigörelsen endast i de fall då det är nödvändigt för samhället i stort. (Moberg 1961)

Moberg lyfte fram den problematiska dubbla roll som kvinnor bar. Modersrollen, vilken i dess dåvarande form ansågs begränsa kvinnans möjligheter till individuell utveckling i betydligt större utsträckning än mannens. I den biologiska modersrollen hade vården av

barnen och huvudansvaret för uppfostran lagts till och togs nu för given, men även andra uppgifter hade inkluderats vilket medfört att moderskapet förvandlats till en del av hemmets själ, vilket Moberg menade i realiteten var hemmets slav.

Vi bör sluta med att hamra in begreppet "kvinnans två roller". Både män och kvinnor har en huvudroll, den som människor. I människorollen ingår som nödvändighet och moralisk plikt, men också som rik tillgång, ljuv upplevelse och mycket annat, att ta väl hand om avkomman. (Moberg 1961)

Yvonne Hirdman, professor i historia, menar att när begreppet jämställdhet introducerades år 1976, hade begreppet jämlikhet hade blivit för stort och för krävande (Hirdman 1992:216). Genom att frånga den svåruppnåeliga jämlikheten, där alla skulle behandlas lika, kunde nu fokus istället riktas mot att kvinnor och män skulle behandlas lika.

Under 1970-talet kopplades jämställdhet ännu tätare ihop med arbete och framförallt kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och lika rättigheter i arbetslivet (de los Reyes 2017:27). Kvinnor sågs som en arbetsmarknadsreserv som behövde mobiliseras (Alnebratt och Rönnblom 2016:26). *Delegationen för jämställdhet mellan män och kvinnor* som utsågs av regeringen år 1972, var den första formella organiseringen av jämställdhetsfrågor i Regeringskansliet. Uppgiften var huvudsakligen inriktad på att öka andelen kvinnor på arbetsmarknaden och därmed stärka deras ekonomiska ställning (SOU 2005:66). Under denna period genomförde staten en rad olika reformer som särbeskattning, föräldraförsäkring, utökad barnomsorg och deltidsarbete, vilka ansågs gynna kvinnors intåg på arbetsmarknaden. Nu byggdes även den offentliga sektorn ut och skapade därigenom en rad kvinnodominerade yrken inom grundskolan, sjukvården och barnomsorgen.

Samtidigt som möjligheten för kvinnor att förvärvsarbeta ökade skapades vad som idag kallas kvinnofallor. Den socialistiska gruppen Grupp 8 argumenterade i sin programförklaring 1970, i samma anda som Moberg, för att staten men även arbetsköparna hade ett intresse av att bibehålla en situation där kvinnor utgjorde en "billig och rörlig arbetskraftsreserv som kan kastas in och ut på arbetsmarknaden allt efter arbetsköparnas önskemål och behov" (Grupp 8 1970). Deltidsarbete ansågs vara medvetet skapat av staten som ett sätt att upprätthålla exploateringen av kvinnor, då det var ett sätt att tvinga kvar dem i deras dubbla roll som hemarbetande och förvärvsarbetande (Grupp 8 1970). Deltidsarbetet inom välfärdssektorn

medförde inte enbart en förstärkt arbetsmarknadssegregering, utan även låga inkomster och begränsade möjligheter att göra karriär, vilket medförde låga pensioner (de los Reyes 2017:27)

Då lika rättigheter för kvinnor och män blev institutionaliserade, kom också jämställdheten att segla upp som en konstitutiv del av den svenska nationella identiteten (de los Reyes 2017:27). Sverige och den svenska modellen uppfattades redan som en framgångsrik kombination av ekonomisk tillväxt och social jämställdhet. Till detta adderades nu jämställdhetspolitiken som ytterligare en markör för svensk exceptionalism (de los Reyes 2017:28). Paulina de los Reyes, professor i ekonomisk historia, redogör för hur detta bidrog till att det skapades en avgränsningslinje gentemot immigranter. de los Reyes poängterar att forskare inom den postkoloniala feministiska traditionen identifierar detta som en central aspekt för att förstå konstruktionen av gruppen immigranter. Detta gällde speciellt invandrarkvinnor, som regelbundet utpekades att avvika från svenska normer och följaktligen blev en huvudgrupp för diskriminering (de los Reyes 2017:27). Detta har resulterat i att immigranter inte enbart osynliggjorts i analyser av den svenska arbetsmarknaden, utan ofta också har framställts som ett problem och i behov av att utbildas i den svenska jämställdheten (de los Reyes 2017:28).

Under tidigt 90-tal kom debatten om jämställdhet att kretsa kring representation. Sverige, som många andra europeiska länder, hade antagit ett mer nyliberalt styre. Den nyliberala modellen innebar att tillväxt och utveckling var beroende av marknadens konkurrenskraft, och marknadens principer skulle genomsyra alla aspekter av tillvaron (Standing 2011:11). Privatiseringar, avregleringar och New Public Management påverkade i allt högre grad välfärdssektorn. I samband med detta, och som ett svar på kvinnors sjunkande deltagande på arbetsmarknaden och sjunkande representation i riksdagen 1991, bildades nya former av feministiska politiska organisationer (de los Reyes 2017:29). Det feministiska nätverket Stödstrumporna bildades några månader innan riksdagsvalet 1994, med syftet att påverka de deltagande partierna att inkludera fler kvinnor i sina kandidatlistor; annars skulle de starta eget kvinnoparti (ibid). Satsningen lyckades, och från och med då gavs jämställdhetsfrågor ökad legitimitet och relevans inom partipolitiken (de los Reyes 2017:30). När Socialdemokraterna 1994 vann valet initierades en utredning för att undersöka fördelningen av ekonomisk makt och inflytande mellan kvinnor och män (SOU 1998:6). de los Reyes

beskriver i artikeln “When feminism became gender equality” (2017) hur utredningen förväntades föreslå åtgärder för att ta itu med ojämställdhet men även för att förbättra kvinnors ekonomiska situation. Då utredningen främst hade en komparativ utgångspunkt låg fokus för både problem och lösningar på skillnader mellan kvinnor och män. De los Reyes poängterar att även om utredningen innehöll en del olika kategoriseringar av kvinnor, som yrkeskategorier och civiltillstånd, så var en binär könsfördelning central för inramningen av jämställdhet och ojämställdhet. Detta medförde att maktförhållanden och skillnader mellan kvinnor förbisågs, och den svenska jämställdhetens binära fokus på förhållandet mellan kvinnor och män förstärktes ytterligare. De los Reyes menar att jämställdhet i denna inramning exkluderar skillnader i etnicitet, klass och sexualitet. Denna sortens jämställdhet kan även, enligt de los Reyes, tolkas som ett uttryck från en feministisk politik med tolkningsföreträde, där jämställdhet formuleras inom en svensk heterosexuell, vit, medelklass-position.

2.2 Teoretiska begrepp och kritiska feministiska interventioner

Baserat på syftet med uppsatsen och materialet som ska analyseras har ett antal teoretiska begrepp identifierats. Nedan presenteras och diskuteras begreppen svensk jämställdhet, hegemonisk feminism, antigender och femonationalism.

2.2.1 Den svenska jämställdheten

Sverige framställs ofta, både internationellt och nationellt, som ett av världens mest jämställda länder (Alnebratt och Rönnblom 2016). Genusvetaren Kerstin Alnebratt och statsvetaren Malin Rönnblom (2016) menar att detta bekräftas genom återkommande höga placeringar i olika jämställdhets-mätande rankningslistor. I likhet med ovan nämnda författare beskriver statsvetaren Maud Eduards att det “i Sverige finns en stark självbild av att leda jämställdhetsligan” och att den svenska jämställdheten är något som producerats genom de “svenska värderingarna” (Eduards 2007:57). Även Lena Martinsson, Gabriele Griffin, professorer i genusvetenskap och Katarina Giritli Nygren, docent i sociologi (2017) bekräftar

denna självbild, men identifierar också hur den svenska jämställdheten, likt ett mantra, framställs som en framgångssaga. Martinsson, Griffin och Giritli Nygren argumenterar för att mantrat om den svenska jämställdheten medfört att jämställdhet tagit skepnaden av ett nationellt karaktärsdrag för Sverige och svenskar, blivit en del av svensk exceptionalism och förkroppsligar jämställdhetens verklighet i Sverige.

Rapporter om jämställdhet i Sverige presenteras ofta i termer av två kategorier: kvinnor och män och mäts med kvantitativa mått (Giritli Nygren, Fahlgren och Johansson 2017). Kategorierna framställs ofta som två homogena grupper med gemensamma mål och intressen. Antalet lika kvinnor och män, men även ibland fördelningen 40/60, innebär oftast att jämställdhet är uppnådd. En kvalitativ aspekt av jämställdhet innebär att ”både kvinnors och mäns kunskaper, erfarenheter och värderingar tas tillvara och får berika och påverka utvecklingen inom alla områden i samhället” (Holmberg 1996:88). Giritli Nygren, Fahlgren och Johansson (2017) poängterar vikten av denna binära uppdelning då uppdelningen åskådliggör hur kvinnor som grupp fortfarande har sämre villkor än män som grupp inom till exempel områden som berör löner, pensionsnivåer och vem som tar ut flest föräldradagar. Dock döljer den binära uppdelningen mellan kvinnor och män ojämställdhet inom grupperna, men har även kritiserats för att den antyder en viss förståelse av vilken sorts jämställdhet som anses möjlig att uppnå (de los Reyes 2018:31).

Framgångssagan om den svenska jämställdheten och Sverige som jämställt har ifrågasatts och kritiserats av forskare med rötter i feministisk, postkolonial och sociologisk tradition. I *Kroppspolitik* (2007) argumenterar Eduards för att “den svenska jämställdhetsdiskursen har ironiskt nog lett till en hierarkisk uppdelning i svenska och invandrare” (2007:57) och tar stöd i statsvetaren Ann Towns artikel “Paradoxes of (In)Equality”, där Towns menar att ju längre jämställdhetspolitiken drivits, desto tydligare har grupperingen blivit. Eduards beskriver hur Sverige framställs som ett modernt, framstegsvänligt och rationellt handlande land, som ligger före andra länder och kulturer (ibid). Enligt Eduards är nationalistiska uttalanden ovanliga, men diskursen döljer en underton där “etniska svenska män fungerar som ett värn för kvinnor mot hot från Andra män” (2007:57).

Ove Sernhede, professor i socialt arbete, menar att under 1980-talet och 1990-talet, med allt mer tilltagande nyliberalistiska tankegångar infann sig även en kritik mot välfärdsstaten och vad som sågs som en överdriven generositet (Sernhede 2010:76). Sernhede beskriver hur krav på ett mer aktivt medborgarskap under denna period ökade och individens egna ansvar, skyldigheter och motprestationer medförde en diskurs som målade upp bilden av till exempel arbetslösa som "snyltare på de skötsamma medborgare" (2010:76 ff). Enligt Sernhede skapade detta "samhälleliga accepterade attityder som bär på element av förakt" mot de individer som ansågs svaga och utsatta. Med de förändrade attityderna kunde inte längre arbetslöshet, fattigdom eller utanförskap anses bero på strukturella förhållande. De som hamnade utanför samhället hade sig själva att skylla; det var individens egna val som ansågs ha förorsakat utanförskapet. Giritli Nygren, Fahlgren och Johansson (2017) beskriver hur den nyliberalistiska diskursen omdefinierat koncept som kön, klass, ras/ethnicitet och ålder som omkodats till riskfaktorer som ska administreras genom policyer för att undvika utanförskap.

Även mer frekventa migrationsströmmar har förändrat "värderingsmönster och förhållningssätt i relation till den Andre" och medfört en tydligare hierarkisering av det svenska samhället (Sernhede 2010:77). de los Reyes, Molina och Mulinari menar att rasism baserad på biologiska skillnader, vilken rättfärdigade kolonisering av andra länder och systematiskt konstruera de koloniserade folken som "den Andre", inte längre är lika relevant (2005:18 ff). Istället syns en kulturell rasism, där kulturella skillnader lyfts fram i sökandet efter en *svensk identitet* (ibid). Dessa skillnader markerar ett avstånd mot och konstruerar återigen "den andre".

"Invandrare tillskrivs "kultur" som inte passar in. Upplysta västerlänningar däremot, som svenskar, anser sig normalt inte ha någon kultur utan snarare en civilisation. Än tydligare förläggs patriarkal kultur till något som andra, icke-svenskar, har." (Eduards 2007:57)

Diana Mulinari, professor i genusvetenskap, har identifierat hur politiker från främlingsfientliga partier på högerkanten, men ibland även från Socialdemokraterna, argumenterar för policyer som syftar till att förena medborgerliga rättigheter med assimilering

(2017:138). Migranter framställs som bidragsfuskare, kriminella men även inkapabla att identifiera sig med “västerländska värderingar” (ibid). Mulinari beskriver även hur en central aspekt av dagens integrationspolitik har en stark betoning på jämställdhet som en svensk kulturell symbol. Denna “svenskhets” framställs som att stå i ett motsatsförhållande till migranters attityder, och framförallt i motsatsförhållande till de migranter som har muslimsk bakgrund. Detta medför en hierarkisk skiktning där Sverige framstår som “modernt, framstegsvänligt och rationellt” och mer utvecklat än andra länder (Eduards 2007:57). Till exempel förskjuts den patriarkala maktordningen från en svensk kontext till andra platser och till de andra, de som inte inkluderas i svenskhetsen. Samtidigt menar Eduards att svenskar i större utsträckning gestaltas som individer medan “de andra” konstrueras som en homogen grupp (Eduards 2007:57).

2.2.2 Den hegemoniska feminismen

På samma sätt som den svenska jämställdheten osynliggör andra maktförhållanden genom sitt fokus på en binär maktrelation mellan kvinnor och män, osynliggör den svenska hegemoniska feminismen maktförhållanden som går utöver dess eurocentriska budskap (de los Reyes och Mulinari 2014:68). Hegemoni ska här förstås utifrån Antonio Gramscis definition av hegemoni, en “dominansform baserad på konsensuskapande och socialt sanktionerade överenskommelser om vad som är rätt, normalt och verkligt” (de los Reyes och Mulinari 2014:79). Det krävs mer än dominantas grupperas våldsmonopol och repressiva institutioner för att fullständigt redogöra för maktutövandet. Maktutövning verkar även genom att etablera moralisk och intellektuell ordning, samtidigt som hegemonin tillhandahåller politiskt ledarskap (2014:79). de los Reyes och Mulinari menar att hegemoni ständigt kan omskapas genom motstånd och därmed aldrig blir fixerad i bestämd form.

Den vita hegemoniska feminismen har under lång tid kritiserats från olika håll för att utgå från en västerländsk kontext och bortse från rasismens effekter på rasifierade människor. Under 1960-talets kvinnorörelse i USA krävde framförallt svarta feminister att även de skulle inkluderas i den feministiska kampen och i kategorin “kvinnor”, en kategori som tidigare enbart inkluderat vita kvinnor (Gemzöe 2012:153). Den feministiska rörelsen som främst

fokuserat på könsskillnader, utgick och konstruerade därmed vita kvinnor som norm. Allt fler röster poängterade vikten av ett intersektionellt perspektiv, som lyfte andra erfarenheter av kvinnoförtryck än den vita medelklassens kvinnors situation. Bland annat kritiserade Chandra Mohanty, professor i genusstudier, i artikeln "Under Western Eyes" (1998) en global feminism, där kvinnor gestaltades som en homogen grupp med samma intressen. Mohanty belyste hur den västerländska hegemoniska feminismen bedrev forskning med koloniala perspektiv, där västerländsk innebar upplyst och modern och icke-västerländsk konstruerades som omodern och i behov av hjälp.

På liknande sätt har en hegemonisk feminism i Sverige producerat ett ramverk för vem som inkluderas och vad den feministiska kampen ska innehålla. de los Reyes och Mulinari beskriver i *Intersektionalitet* (2014) hur den "hegemoniska feminismen i Sverige binder kvinnlighetens formering implicit och explicit till nationen Sverige" (2014:83). Detta, menar författarna, medför att svenskhet produceras som en privilegerad position. de los Reyes menar att en del av förklaringen till den hegemoniska feminismens framträdande position i Sverige ligger i en oproblematiserad användning av kategorin "kvinna" som analytiskt redskap, vilket "baseras på en huvudsakligen empirisk förståelse av "kvinnan" som historiskt subjekt" (2005:33). Den forskning som syftar till att synliggöra kvinnor i ett historiskt perspektiv har allt som oftast kretsat kring kvinnors deltagande på arbetsmarknaden, och med ett fokus på svenskfödda kvinnor, vilket döljer till exempel invandrarkvinnors historiska närvaro. de los Reyes påpekar även att det relativt homogena svenska samhället har medverkat till att kvinnoforskning sällan inkluderat andra underordningsprinciper än genus (ibid). Författaren visar även hur den teoretiska diskussionen om kvinnors likhet eller särart, som diskuteras med mannen som referenspunkt medfört en ensidig bild av kvinnor. Kvinnor som homogen grupp i en svensk kontext har utgått från och bidragit till att skapa en bild av Sverige som etniskt homogent.

Den hegemoniska feminismens fokus ligger på en jämställdhet som kan mätas, utvärderas och följas upp (de los Reyes och Mulinari 2014:81). Detta har fått till följd att "kvinnors representation i beslutsfattande organ i politiken och i näringslivet ofta överskuggar politikens innehåll och dess konsekvenser för ojämlikheten inte bara mellan kvinnor och män utan även mellan kvinnor" (de los Reyes och Mulinari 2014:81).

Ovanstående visar hur den hegemoniska feminismen, i Sverige men även i andra västerländska länder, till stor del enbart utgår från en vit medelklassposition med fokus på lika representation mellan kvinnor och män, som negligerat andra maktrelationer som ras/etnicitet och ålder. Detta visar på ett mål som frångår feminismens grundtanke om jämställdhet för alla, oavsett bakgrund.

2.2.3 Antigenderism

Gender eller genderideologi, även kallat genderism, är ett begrepp som fyllts med ett flexibelt innehåll och ofta kopplas samman med demoralisation, abort, icke-normativ sexualitet och könsförvirring. Genderism har fått genomslag inom högerpopulistisk retorik och har till stor del ersatt begreppet feminism (Korolczuk och Graff 2018). Elżbieta Korolczuk och Agnieszka Graff redogör för hur tidigare antifeministiska rörelser utelämnat ekonomiska aspekter i sin kritik och inte heller argumenterat mot nyliberalismen och den fria marknaden. Den nya antigenderism-rörelsen ses som ett resultat av och en reaktion på den ekonomiska krisen 2008. Krisen exponerade den nyliberala ekonomiska modellens, men även den liberala demokratis, svagheter genom att frångå deras inneboende styrkor som inkludering, jämlikhet och frihet (Korolczuk och Graff 2018). Även Gutiérrez Rodríguez, Tuzcu, och Winkel (2018) har identifierat förändringar i Europa. De menar sig se en antigenus-retorik som i allt högre grad normaliseras och får gehör i sammanhang där retorik av detta slag tidigare avvisats. Det ideologiska skifte som ägt rum i Europa under de senaste åren har synliggjorts genom ett stadigt ökande antal röster på högervidna politiska partier (Gutiérrez Rodríguez, Tuzcu, och Winkel 2018). Skiftet har medfört ett växande motstånd mot migration och globalisering, vilket realiserats genom att det skapats en bild av nationalismen som folklig, samt en ny tilltro på etnisk förankring och rashomogenitet.

Korolczuk och Graff beskriver hur det har skett ett skifte från en konservativ antifeminism, med fokus på reproduktiva och sexuella rättigheter, till en bredare ideologisk konstruktion, antigenderism (Korolczuk och Graff 2018). Antigenderismen har effektivt lyckats kombinera en kritik mot liberala värdegrunder som individualism, mänskliga rättigheter och jämställdhet med ett motstånd mot nutida global kapitalism (ibid).

Korolczuk och Graff identifierar tre ideologiska kärnpunkter inom antigenderismen, där den första punkten inkluderar övertygelser om människans natur, naturliga lagar och människans värdighet vilka överensstämmer med en kristen doktrin och därmed oförenlig med en social konstruktion. Trots att grunden är teologisk läggs det mycket omsorg på att leverera en vetenskaplig grund för synen på könsskillnader, genom bland annat neuropsykologi och sökandet efter könsskillnader i hjärnan, och samtidigt argumentera för att genusstudier är en vetenskaplig bluff. "Genusideologi", själva användningen av ordet genus och en mer jämställd tillvaro beskrivs som ett hot mot traditionella nationella värderingar, ett hot mot nationen. Begreppens syfte och mening framställs som en fara mot familjen, "den vanliga människans levnadssätt", god vetenskap och sunt förnuft (Paternotte och Kuhar 2018). Religiösa grupperingar och sekulära aktörer har i detta avseende förenats och gemensamt format "genusideologin" till en gestalt vilken kan hållas ansvarig för mycket som anses gå åt fel håll i världen.

Som andra punkt finns det, enligt Korolczuk och Graff, en djupt pessimistisk och konsekvent antimodernistisk berättelse om västerländsk intellektuell, kulturell och social historia. Väst sägs ha förfallit under påverkan av bland annat Karl Marx, Friedrich Engels, Sigmund Freud, feminismen och postmodernismen. Dessa ska ha medverkat till att sexualiteten befriats från restriktiv moral, vilket inneburit att alla tabun inklusive incest och sex mellan barn rivits för att skapa "ett samhälle utan förtryck". För att undvika andligt och demografiskt självmord, måste de ursprungliga universella västerländska värderingarna återinföras, det vill säga kristna värderingar och därigenom återskapa den kristna civilisationen.

Som tredje punkt lyfter, Korolczuk och Graff, hur antigenderismen tar ställning mot vad de anser vara en ny form av kolonialism. En global ondskefull kraft, som antas finansieras av transnationella företags som exempelvis Amazon, maskeras som välvilliga insatser för öka mänskliga rättigheter och folkhälsa, men är i själva verket en ideologisk kolonisering. Globala insatser, från de rika västerländska länderna, inriktade mot vad som ses som utvecklingsländer, som omfattar reproduktiv hälsa, familjeplanering, jämställdhet och sexuella rättigheter, ses som en mörkläggnings för ny-Malthusiska projekt: en populationsökning, vilket förverkligas bland annat genom spridning av homosexualitet och dödandet av det ofödda barnet. Kolonisatörerna är inte västvärlden i sig, utan den västvärld vars friska (kristna) kärna redan förstörts av neo-marxism och feminism på 1960-talet.

Östeuropa och Polen är de, självutnämnda, regioner vars invånare är medvetna om farorna med marxismen, kommunismen och feminismen och kan därför motsätta sig de globala kolonisatörerna.

Trots ett starkt fokus på moraliska frågor, så menar Korolczuk och Graff att antigenderism ska ses som en politisk rörelse (2018). Författarna förklarar att antigenderism intar en position, där rörelsen framställer sig som representanter för civilsamhället, som bekämpar byråkratiserade och alienerade eliter, som kopplas samman med utrikesfinansierade icke-statliga organisationer och överstatliga institutioner. Antigenderister är självutnämnda försvarare av frihet och demokrati, som anses ha blivit kidnappade av vänsterfolk och liberaler. På gräsrotsnivå framstår antigenderister ofta som oroliga föräldrar som vill skydda barnen från den sexualisering av barn som sker genom en statlig påtvingad sexualundervisning och jämställdhetskurser i skolan.

Även om antigender-rörelser inte är lika framträdande i Sverige som i resten av Europa, så finns det tydliga likheter med Europas antigenderister. Bland annats menar Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, att de ser en trend där kvinnor ges ett allt mer begränsade utrymme (Roks 2019). De exemplifierar med att visa på hur ”gender equality” allt oftare byts ut mot ”gender equity”. Equality innebär jämlikhet på alla områden men equity refererar till jämbördighet i naturliga olikhet mellan kvinnor och män, där till exempel kvinnors roll som hemmafru bör uppvärderas. Vidare påpekar Roks att ordet kvinna allt oftare refererar till familjen och hur ett könsneutralt språkbruk har börjat appliceras då mäns våld mot kvinnor diskuteras (ibid).

Under senare år har abortlagen i Sverige ifrågasatts och diskussioner om att sänka gränsen för fri abort från vecka arton till vecka tolv har framförts av bland annat Sverigedemokraterna (Falkehed 2018). Utöver detta diskuteras samvetsfrihet, där hälso- och sjukvårdspersonal med stöd i lagen ska ha rätt att vägra medverka till eller utföra abort med hänvisning till antingen samvetsfrihet eller religiösa skäl (Gunnarsson, Svensson och Svedberg 2018:196).

Även kritiken mot genusvetenskapen fått mer gehör. Riksdagsledamot Jan Ericson (M) menar att Sveriges begränsade forskningsresurser bör läggas på riktigt vetenskap, inte genusvetenskap, och att ”genusvetenskapen” allt mer har blivit en lekstuga för vänsterfeminister (Eriksson 2018). Eriksson skriver att genusvetenskapen anser att kön inte är

biologiskt bestämt, utan socialt konstruerat och att man experimenterar med många olika sexuella och könsmissiga identiteter. Detta ska utesluta att jämställdhet kan handla om könen kvinna och man, och därmed utgör inte genusforskningen ett verktyg för jämställdhet mellan könen utan handlar om udda åsikter och tyckande (ibid).

Kritiken mot genusvetenskapen sträcker sig förbi universitetsutbildningar och riktas även mot hur genuspedagogik används framför allt i förskolor. Författaren och specialisten i psykiatri David Eberhard anser i artikeln "Låt pojkar få vara pojkar och flickor vara flickor" (2017), att det på så kallade genusedagis, men även i enskilda handlingsplaner på de flesta förskolor pågår ett postmodernistiskt experiment, där man konsekvent förnekar och motarbetar skillnaderna mellan könen (2017). Vidare skriver Eberhard att detta religiöst präglade ovetenskapliga nonsens måste få ett stopp och att barnen måste få vara som de är.

Jenny Gunnarsson Payne länkar samman kritiken mot genusvetenskap och genuspedagogik i skolor med en högerpopulistisk retorik där *den gode medborgare* är central (Gunnarsson Payne 2019, forthcoming). Den gode medborgare står i förbindelse med vad som anses vara "traditionella" och "normala" normer av kön och sexualitet och vad som anses vara "naturligt", det vill säga äktenskap, monogami, reproduktion och heterosexualitet (ibid). Genuspedagogik framställs som producent till det som hotar det traditionella, normala och naturliga, och förespråkare för avvecklandet av sexuella normer och kärnfamiljen, vilket i en förlängning leder till en minskad population (ibid).

2.2.4 Femonationalism

Femonationalism, ett begrepp som myntades av Sara Farris, beskriver en strategi där kvinnors rättigheter och ett feministiskt språk används i syfte att förverkliga högerpopulistiska mål. I *In the Name of Women's Rights: The Rise of Femonationalism* (2017) visar Farris hur länder framförallt i västra Europa stiftar lagar som medför kriminalisering av huvudsakligen migranter och muslimska kvinnor. Exempelvis införde Frankrike år 2004 förbud mot huvudduk i skolor. Förbudet formulerades som ett steg i regeringens mål med få muslimska kvinnor att anta den sekularistiska hållning som andra franska kvinnor antagit.

Farris argumenterar för hur femonationalism beskriver hur högerorienterade nationalisterna driver och utnyttjar jämställdhetsfrågor för att främja egna politiska mål. Diskursen bygger på en xenofobisk och islamofobisk grund, som Farris menar har blivit allt mer dominant i europeisk politik. Genom kampanjer och uttalanden framställs muslimska män som ett hot mot västerländska samhällen och förtryckare av kvinnor. Högerorienterade partiers nyfunna fokus på jämställdhet syftar till, med en retorik som ger sken av att stödja jämställdhet, att utöka väljarbasen och locka väljare som tidigare inte röstat på dessa partier.

Farris argumenterar även för hur den femonationalistiska ideologin inbegriper en ekonomisk aspekt, där nyliberalismen fått en betydande roll. Farris beskriver en sexualiserad rasism, där manliga migranter framställs som de som stjälar jobben från europeiska medborgare och därmed orsakar hög arbetslöshet. Samtidigt förblir de kvinnor som migrerat osynliga i debatten. Kvinnorna framställs istället som passiva offer från en förtryckande kultur och i behov av att räddas. Farris menar att för de migrantkvinnor som anses ha assimilerats har det skapas ett utrymme i samhället, ett utrymme som inte är tillgängligt för migrerande män. Detta utrymme grundar sig på det arbete som andra kvinnor inte längre är villiga att utföra, vilket förpassar migrantkvinnor till den segregerade omsorgsindustrin, med låga löner och låg status.

2.3 Tidigare forskning

I "Disentangling and Locating the "Global Right": Anti-Gender Campaigns in Europe" (2018) undersöker David Paternotte och Roman Kuhar framväxten och utvecklingen av antigender-kampanjer i Europa. Paternotte och Kuhar spårar de tidigaste antigender-kampanjerna i en europeisk nutida kontext till mitten på 1990-talet, där bland annat den spanska katolska kyrkan med konservativa grupper och politiska partier mobiliserade mot lagförslaget om samkönade äktenskap. Kampanjerna delar en gemensam kritik mot "gender", där "gender ideology", "gender theory" och "(anti)genderism" ingår.

Paternotte och Kuhar menar att antigender kampanjer och tillhörande koncept som "Global Right" måste plockas isär på en teoretisk, empirisk och lokalt kontextbunden nivå. Författarna varnar för att likställa och klumpa samman olika former av motstånd, även om de

har samma mål och sammanstrålar på flera punkter, då risken är att de olika aktörernas historiska rötter förbises. Författarna argumenterar för att antigender och högerpopulism inte bör ses som två sidor av samma mynt då det ena inte alltid innebär det andra. De bör snarare befrias för att förstå hur de resonerar och / eller interagerar med varandra. Paternotte och Kuhar visar hur antigender-kampanjer inte är begränsade till högerpopulism. Exempelvis i Frankrike har det socialistiska partiet alltid varit splittrat gällande LGBT-frågor, särskilt i relation till familjerätt och reproduktiv teknik i allmänhet.

Paternotte och Kuhar redogör för hur antigenderprotester inte är helt olika Prideparader, med syfte att skapa en självbild av att vara en rationell och förnuftig aktör, som höjer sin röst eftersom sakerna helt enkelt "har gått för långt". Genom kampanjerna framställer de sig som de sanna försvararna av förtryckta folk, försvarare av en majoritet som tystas av starka lobbyverksamheter och eliter, och även som de som försvarar nationella äkthet mot internationella krafter (feminister). Författarna menar att den nuvarande högerpopulist-vågen markant har bidragit till antigender-kampanjers succé i Europa.

I "Normalisation meets governmentality: gender equality reassembled" (2018) undersöker Katarina Giritli Nygren, Siv Fahlgren och Anders Johansson hur diskursen gällande jämställdhet blandats samman med diskursen gällande nyliberalism och politik i Sverige idag. Författarna redogör för hur Sverige, jämfört med andra länder, har upprätthållit ett starkt engagemang för välfärdsstaten, men poängterar att nyliberalismen och governmentality nästlat sig in och att det idag syns en allt mer utbredd marknadsisering. Författarna poängterar att det finns en brist på forskning om nyliberalism från ett feministiskt perspektiv, detta trots att nyliberalismen har en stor påverkan på välfärdsfrågor, som traditionellt varit viktiga områden för feminister.

Författarna menar att distributionen av normalitet, utifrån ett ekonomiskt perspektiv, har blivit en fråga om att reglera individens val, men omskrivits till att individer utövar sin egen frihet. Dock sker det en normalisering inom reglerade maktstrukturer: individen har rätt att välja fritt, men samtidigt finns det krav på att välja rätt. De visar hur individualismen döljer regleringen av normaliseringen genom att betona friheten och individuella val, och därigenom blir svår att kritisera, eftersom det finns en inbyggd positiv känsla i frihet och individuella val. På detta sätt blir strukturella ojämlikheter som kön, klass och etnicitet

mystifierade, osynliga och de-politiserade, vilket försvårar att ta ställning för det kollektiva, solidaritet och en feministisk agenda.

Giritli Nygren, Fahlgren och Johansson jämför hur begreppet jämställdhet används i olika sammanhang och ges olika innebörd i olika sammanhang. Eftersom begreppet används i olika sammanhang (socialpolitik, politiska löften, rättsliga ramar, akademiskt arbete) är det lättare att identifiera begränsningarna och exkluderingen (genom att inkludera vissa) som begreppet bär med sig. Författarna analyserar bland annat ett tal av Maria Arnholm (dåvarande jämställdhetsminister) om våld mot kvinnor. Här identifieras en politisk diskurs som starkt influerats av nyliberalism, där man nämner “vi som en stat”, och hur traditioner ställs mot staten, det blir ett “vi” och “dom”. Giritli Nygren, Fahlgren och Johansson redogör för hur även jämställdhet har tilldelats ett vi och dom, “vi i Sverige” är jämställda och “våra” värderingar är något som “de andra” måste lära sig när de kommer hit. En analys av “Svensk läroplan för grundskolan” visar hur grundläggande värderingar är något “vi” har. Beskrivningar av hur “vi i Sverige” gör jämställdhet förutsätter men även konstruerar en föreställning om hur “de andra” gör jämställdhet.

Författarna poängterar att forskning om nyliberalism som enbart utgår från individperspektiv riskerar att missa poängen, och framhåller att individ och struktur båda är en del av den nyliberala världssynen, och att kunna binda samman dessa är nyckeln till att förstå hur nyliberalismen fungerar.

Även Malin Rönnblom granskar i artikeln “Vad är problemet? - Konstruktioner av jämställdhet i svensk politik” (2011) hur begreppet jämställdhet konstrueras och fylls med innehåll i svensk jämställdhetspolitik, och hur dessa konstruktioner kan förstås i termer av nyliberala former av styrningsmentalitet. Rönnblom analyserar med hjälp av Carol Bacchis policyanalys *What's the problem represented to be?* nationella policydokument som behandlar görandet av jämställdhet och jämställdhetsintegrering. Artikeln syftar till att visa vad som händer med jämställdhet i ett nyliberalt sammanhang, inklusive dess politiska konsekvenser. Analysen innefattar både hur jämställdhet definieras i övergripande politiska mål och i praktiska dokument.

I artikeln beskrivs även hur det svenska jämställdhetspolitiska projektet producerat både heteronormativa föreställningar och görandet av en svenskhet, vilket medför att analyser av jämställdhet bör inkludera ett etnocentriskt perspektiv. Rönnblom visar att i det offentliga samtalet om jämställdhet ses jämställdhet många gånger som en gemensam och självklar politisk målsättning. Jämställdhet är något alla eftertraktar, men vad det innebär beskrivs sällan.

Rönnblom beskriver hur nyliberalismen som styrningsmentalitet, utöver att handla om ekonomin och marknaden, genomsyrar alla politikområden. Detta medför förväntningar på medborgare att agera som "en entreprenöriell aktör som i alla läge rationellt kalkylerar sina möjliga val." Resultaten visar att när jämställdhet ska implementeras infinner sig ett glapp mellan problemrepresentationer, som utgår från de nationella målen för jämställdhetspolitiken och problemrepresentationer, som konstrueras i genomförandet av jämställdhetspolitiken. Rönnblom menar att när jämställdhet bli till administration och till olika former av administrativ teknik som omfattar revision, checklistor och utvärderingar, blir sättet att lösa jämställdheten på att utveckla fungerande tekniker.

3. Metodologi

Detta avsnittet syftar till att presentera det metodologiska ramverket och metoden. Först presenteras Carol Lee Bacchis kritiska diskursanalys *What's the problem represented to be?* med tillhörande teoretiska och metodologiska antagande. *What's the problem represented to be?* kommer fortsättningsvis förkortas WPR. Därefter presenteras Bacchis analytiska frågor och slutligen presenteras det empiriska materialet.

3.1 WPR och diskursteori

Professorn i statsvetenskap Carol Lee Bacchi har tagit fram den kritiska diskursanalysen *What's the problem represented to be?*, vidare förkortat WPR (2009). WPR tillskrivs den kritiska traditionen, då syftet är att utforska och kartlägga maktrelationer i samhället och undersöka vilka antagande som tas för givna (Bacchi 2009:39, Winther Jørgensen och Phillips 2008:8). Winther Jørgensen och Phillips (2008) menar att diskursanalyser går att tillämpa inom åtskilliga områden, dock går det inte att välja vilken teoretisk ram eller metodologisk grund som helst. Diskursanalys ska hanteras som ett paket, där teori och metod är sammanlänkade. Paketet innehåller filosofiska premisser angående språkets roll i den sociala konstruktionen av världen, teoretiska modeller, metodologiska riktlinjer för hur man tar sig an ett forskningsområde och specifika tekniker för språkanalys (Winther Jørgensen och Phillips 2008:10).

Diskursanalys beskrivs som ett paraplybegrepp, där ett flertal olika inriktningar ryms. Gemensamt är oftast en socialkonstruktivistisk utgångspunkt, det sätt man ser på språket och hur språket används. Språket anses ha en medverkande roll: det skildrar inte verkligheten på ett direkt, okomplicerat eller neutralt sätt, utan medverkar snarare till att forma verkligheten, sociala relationer och identiteter (Bergström och Boréus 2005:305; Winther Jørgensen och Phillips 2008:7). Winther Jørgensen och Phillips menar att det inte råder en generell uppfattning om förhållandet mellan socialkonstruktivism och poststrukturalism, men antar

utgångspunkten att socialkonstruktivism är en bredare kategori, vilken poststrukturalismen är en del av (2008:12). Diskursanalysen grundar sig på en poststrukturalistisk språkfilosofi som utgår från att det är genom språket som vi får tillträde till verkligheten (Winther Jørgensen och Phillips 2008:15).

Bacchi poängterar att en diskursanalys som utgår från ett poststrukturalistisk perspektiv sätter ett särskilt fokus på makt (Bacchi 2009). Makt ska genom uppsatsen förstås ur Foucaults definition, vilken även är den definition som Bacchi använder i sin diskursanalys. Enligt ett foucauldianskt perspektiv ska makt förstås som produktivt, där makt och kunskap förutsätter varandra (Bacchi 2009; Winther Jørgensen och Phillips 2008:20). Makt konstituerar diskurser, kunskap och kroppar och skapar den sociala värld vi lever i (ibid). Makt skapar även sociala subjekt. Bacchi menar, i likhet med Foucault, att diskurser skapar och tillgängliggör specifika subjekspositioner (2009:16). Individer som tillskrivs specifika subjekspositioner, tenderar att förstå världen och betrakta världen från sin position, samtidigt som individer underkastas och påverkas av var och en av de diskurser som den specifika positionen innebär (ibid). Debatten gällande jämställdhet kan anses skapa subjekspositioner, då debatten skapar kategorier som fylls med beteende eller förväntningar på specifika beteende.

Diskursanalyser är ett lämpligt verktyg när debatter ska studeras, men även vid studier av maktordningar som hegemonier eller könsmaktsordningar (Bergström och Boréus 2005:357). Syftet med WPR är bland annat att studera hur kategorier skapas i policyprocesser (Bacchi 2009:266). I policyprocesser, liksom i debatten gällande jämställdhet, skapas stereotyper och subjekspositioner som på olika sätt påverkar individer. WPR syftar även till att undersöka meningsskapande och synliggöra det som lämnas oproblematiserat i debatter, vilket lämpar sig väl för denna studien (2009:21).

I WPR är syftet att undersöka själva framställningen av ett problem och inte problemet i sig eller att identifiera *riktiga* problem. Målet är att undersöka framställningar av problem för att granska premisser och effekter av framställningen av problem (2009:xvi). Istället för att acceptera att något framställs som ett problem, är det av vikt att ifrågasätta hur det skapats som ett problem.

Bacchi analysera policydokument, där policys har en meningsskapande ansats och syftet är att identifiera hur mening skapas (2009:7). Bacchi argumenterar för en bredare förståelse av policydokument, där policydokument kan förstås som en diskus, vilken kan inbegripa allt från traditionella policydokument till en ideologisk debatt. Den mediala debatten om jämställdhet grundar sig till stor del på ideologiska meningsskiljaktigheter, därav är Bacchis policyanalys är fullt applicerbar på uppsatsens material. Därtill menar Bacchi att de aktiva aktörerna, de som har makten att producera problem, bör vidgas och innefatta individer med makt att påverka medborgare. Detta tolkar jag som en av ledarskribenters syften med respektive texter, att påverka läsarna genom att framställa problem på ett specifikt sätt, därav besitter de makt att påverka och bör därför inkluderas som aktiva aktörer.

3.1.1 Bacchis tre teoretiska antaganden

Bacchis diskursanalys baseras sig på tre teoretiska grundläggande antaganden; vi styrs genom problematiseringar; vi bör studera problematiseringar (genom att analysera de problemframställningar problemen innehåller), snarare än problemet; ifrågasätta de problematiseringar som föreslås, genom att granska de premisser och effekterna som framställningar av problemen innehåller (2009:25ff).

Med det första antagandet, hur vi styrs, vill Bacchi förstå hur ett samhälle styrs och undersöka vilka konsekvenser detta får för olika grupper i samhället, både för medborgare och dem som positioneras utanför medborgarskapet, så kallade icke-medborgare. Styrning antar här en vidare mening, där staten är inkluderad, men här identifieras även andra former av inflytande som påverkar styrning av samhället. Särskilt fokus läggs på indirekta influenser som utgörs av experter och professionella grupper som genom olika ageranden formar kunskap. Bacchi hämtar på ett flertal punkter inspiration från den franska filosofen och idéhistorikern Michel Foucault (1926-1986), bland annat gällande relationen mellan kunskap, makt och diskurser, som ska ses som oskiljaktiga.

Foucault introducerade termen *governmentality*, vilken i denna kontext syftar till att förklara olika sorters styrning. Foucault menar att i moderna samhällen, där liberalism eller neoliberalism influerat styrningen, producerar stater subjekt som genom självreglering och

självövervakning agerar utifrån fastställda normer om önskvärda beteende. De individer som av olika anledningar inte anses besitta de egenskaper som är nödvändiga för att bära upp den frihet och det ansvar en individ anses kunna, utsätts för ett brett spektrum av disciplinära insatser. Olika grupper pekars i olika sammanhang och tidpunkter ut som icke-önskvärda grupper i samhället: fattiga, kriminella, icke-heterosexuella, svaga och sjuka och ursprungsbefolkningar. Dessa grupper framställs som icke- självreglerande och genom detta kan en delningspraxis appliceras där grupper i samhället marginaliseras, separeras och ställs mot varandra eller mot andra grupper, och är en av de centrala delarna i WPR.

Genom att analysera den mediala debatten gällande jämställdhet kan konkurrerande framställningar av jämställdhet synliggöras, men även exponera vilka beteende och grupper som framställs som önskvärda och icke-önskvärda. Till exempel innehåller uttrycket "den svenska jämställdheten" implicita antagande om vem denna jämställdhet inkluderar och samtidigt exkluderar. Vidare har jämställdhetsdebatten i Sverige tenderat att fokusera på hur kvinnor som grupp måste förändras för att kunna få lika rättigheter som män, vilket framställer kvinnor som en grupp med problem samtidigt som den osynliga gruppen män förblir och oproblematiserade (Eduards 2002: 36).

Det andra antagandet är att det är problematiseringar som bör studeras snarare än problemet. Utgångspunkten här är att undersöka vilka premisser som ligger till grund för hur ett särskilt problem framställs. Framställningar av problem utvecklas inom diskurser då diskurser inom WPR är socialt producerade former av kunskap, med de djupliggande kulturella värderingar, som sätter gränser för av som är möjligt att tänka, skriva eller tala om ett givet socialt objekt eller praktik. Bacchi poängterar att dessa kunskaper inte existerar åtskilda från de uttalanden som skapar dem, de är konstruerade och fiktiva.

Somliga diskurser betraktas som mer sanningsenliga än andra. De som allmänt anses mer sanningsenliga är de som tenderar vara institutionellt sanktionerade (Bacchi 2009:36). Bacchi poängterar att diskurser innehåller interna spänningar och motsättningar, vilket medför att de kan utmanas och omformas och att det ständigt förs en kamp om att kontrollera rådande diskurs (Bacchi 2009:37). Makt inom WPR utgår från Foucaults definition, där makt ses som en positiv kraft, vilken får saker att ske, till skillnad från den konventionella förståelsen, där makt är något som förhindrar och begränsar. Foucault menar även att makt är något som

cirkulerar och vem vi är, i stor utsträckning, är en effekt av makt, eftersom makt formar vår uppfattning om oss själva och vår uppfattning om världen.

Bacchi föreslår att genom att identifiera binära par, nyckelkoncept eller kategorier kan djupliggande kulturella värderingar identifieras. Bacchi utgår från ett konstruktivistiskt perspektiv där människor anses vara konstruerade (2009:9). De kategorier som människor kan placeras in i fylls med olika beteenden och värderingar och kan därmed påverka hur människor tänker om sig själva, därför är det av vikt att bland annat identifiera vilka kategorier texterna innehåller och vilka innebörder de tillskrivs.

Det tredje och sista antagandet utgår från att ifrågasätta de problematiseringar som föreslås, genom att granska de premisser och effekterna som framställningar av problemen innehåller. Bacchi framhåller hur diskursanalyser tenderar att ignorera diskursers påverkan på individens dagliga liv (2009:43). Enligt Bacchi kan diskurser medföra verkliga konsekvenser för individer, och hon identifierar tre sorters effekter: diskursiva effekter, subjektifierande effekter och levda effekter (Bacchi 2009:40). Diskursiva effekter framkallas av gränserna för vad som kan sägas eller tänkas om ett problem. Om en framställning av ett problem antar ett vedertaget sätt att tänka om ett problem, kan det exkludera andra möjliga sätt att framställa problemet på. Subjektifierande effekter berör hur subjekt konstrueras i diskurser, och hur en del subjekt stigmatiseras samtidigt som andra subjekt framställs som önskvärda. Levda effekter innebär hur framställningar av problem kan få materiella konsekvenser för olika subjekt.

När jämställdhet framställs som en svensk egenskap och inkluderas i den nationella identiteten, konstrueras samtidigt grupper som anses vara icke-svenskar som mindre jämställda. Detta kan påverka dels de som anses tillhöra gruppen svenskar att tro att jämställdhet är uppnådd, dels hur den som anses tillhöra gruppen icke-svenskar ser på sig själva.

3.2 WPR som analysverktyg

Nedan presenteras fyra av de sex frågor som ingår i Bacchis analytiska verktyg. WPR består i grunden av sex frågor, att enbart fyra frågor kommer tillämpas grundas dels på uppsatsens omfång och även uppsatsens syfte, dels medför materialets karaktär begränsningar. Detta medför att fråga tre och sex inte kommer besvaras. Fråga tre, *Hur har framställningen av "problemet" uppstått?*, syftar till att undersöka och reflektera över speciella politiska händelser och beslut vilka har lett till och format framställningen av problemet, både över tid och rum (Bacchi 2009:10). Även fråga sex, *Hur / var har denna framställning av problemet producerats, spridits och försvarats? Hur kan det ifrågasättas, störas och ersättas?*, kräver ett bredare material och går även utanför uppsatsen syfte.

3.2.1 Hur framställs problemet?

Målet med den första frågan, som Bacchi beskriver som en förtydligande övning, är att identifiera underförstådda framställningar av problem (Bacchi 2009:4). Bacchi argumenterar för att hur du känner för ett ämne eller en fråga avgör vilka lösningar du anser kan appliceras. För att besvara frågan rekommenderar Bacchi att arbeta baklänges från konkreta förslag för att avslöja vad som framställs vara problemet. Bacchi poängterar att de ibland implicita framställningar av problemet kan nås genom att till exempel fokusera på förslag om hur resurser ska fördelas (2009:4).

3.2.2 Vilka antaganden ligger till grund för framställningarna av problemet?

När de underförstådda framställningarna av problemet är identifierade, är nästa steg att undersöka de underliggande förståelserna för framställningen av problemet. Målet med fråga två är att undersöka vilka antaganden och föreställningar som ligger till grund för de identifierade framställningarna av problemet i fråga ett (Bacchi 2009:5). Bacchi refererar till antagande och det som tas för givet till bakgrundskunskap, vilket inkluderar epistemologiska men även ontologiska antaganden vilka kan innehålla djupgående kulturella värderingar (2009:5). Bacchi rekommenderar här att identifiera och undersöka binära par, nyckelkoncept

och kategorier, som på olika sätt bidrar till ökad möjlighet att besvara fråga två (2009:7). En stor del av offentliga debatter innehåller binära par som privat/offentlig, kvinna/man och natur/kultur (2009:7). Binär par innebär att det finns två sidor där den ena sidan av paret är exkluderat, utestängt. Den andra sidan består av privilegier och värderas högre, vilket innebär att det existerar en inneboende hierarkisk ordning i de binära paren. Samtidigt påpekar Bacchi att binära par kan genom att förenkla förhållanden mellan två motsatser, dölja en komplex verklighet (2009:7). Genom att identifiera binära par i det utvalda materialet för uppsatsen kan hierarkiska förhållanden exponeras och med det vilka värderingar som stödjer framställningen av problemet.

Nyckelkoncept är abstrakta koncept som är relativt öppna (2009:8). På grund av konceptens något föränderliga natur och oenighet om innebörd, råder det kamp om att ge koncepten betydelse. Målsättningen är att identifiera nyckelkoncept och se vilka betydelser och meningar de tillskrivs.

På liknande sätt som binära par och nyckelkoncept är målsättningen här att identifiera kategorier. Bacchi utgår från att människor konstrueras, och de kategorier som skapas återspeglar ett sätt att organisera människor efter olika beteenden och värderingar (2009:9). Kategorier kan påverka hur människor tänker om sig själva, och alltså är det av vikt att se vilka kategorier texterna innehåller och vilka innebörder de tillskrivs.

3.2.3 Vad är det som lämnas oproblematiserat i framställningen av problemet?

Analysverktygets fråga fyra syftar till att kritiskt ifrågasätta och reflektera över frågor och perspektiv som inte lyfts fram i framställningen av ett problem (Bacchi 2009:13). Syftet är att kritiskt undersöka vilka begränsningar framställningar av problem innehåller, vad är det som inte problematiseras, vad är det som tystas? Bacchi argumenterar här för att ta stöd i fråga två där binära par identifieras (2009:13). Som nämnts tidigare är binära par förenklingar av verkligheten, och genom att granska förenklingarna är det möjligt att belysa hur frågor eller framställningar av problem förvrängs eller framställs på ett problematiskt sätt. Syftet är att synliggöra det som inte ryms inom framställningen av jämställdhet. De los Reyes och Mulinari poängterar att "tystnaden, förbiseendet och osynliggörandet är viktiga redskap i

skapandet och producerandet av den vita feminismens hegemoniska position”, vilket även gäller andra maktdiskurser (2014:83).

3.2.4 Vilka effekter produceras genom en viss framställning av problemet?

Bacchis femte fråga utgår från antagandet att en del framställningar av ett problem medför ökade svårigheter för somliga grupper till skillnad från andra grupper i samhället (2009:15). Effekter ska här förstås som betydligt mer subtila i inflytande, och förlitar sig på förståelse av ett antal teoretiskt perspektiv som poststrukturalism och feminist body theory (2009:15).

Bacchi använder sig av tre sammankopplade och överlappande effekter i sin diskursanalys. Diskursiva effekter är de gränser som åläggs på vad som kan sägas eller tänkas inom en diskurs. Subjektifierande effekter inbegriper hur subjekt produceras i framställningar av problem, i diskurser (2009:16, 41). Bacchi bygger på Foucaults förståelse av diskursiva subjekt, subjektifiering och subjektspositionering. Bacchi menar att det är av vikt att vara uppmärksam på hur grupper ställs mot varandra, då detta kan ses som ett redskap för att rikta in sig på de socialt marginaliserade och olika beteenden. Genom att framställa grupperns subjektsposition på ett önskvärt eller icke-önskvärt sätt går det därigenom att påverka andras beteende. Och slutligen, levda effekter riktar fokus på hur materiella effekter kan påverkas av framställningar av problem (2009:17). Vilket innebär de olika sociala värden och betydelser som tillskrivs kvinnliga och manliga kroppar, som påverkar och medför effekter som sätter sina spår på kvinnors men även mäns medvetande, och i en förlängning kan det få materiella konsekvenser.

3.3 Praktiskt analys och material

Nedan presenteras först den praktiska bearbetningen av materialet, därefter redogörs det mer ingående för hur materialet valts och vilka etiska överväganden som tagits i beaktning. Sist i detta kapitlet diskuteras reflexivitet.

3.3.1 Praktisk bearbetning av det empiriska materialet

Efter att materialet valts ut har artiklarna lästs igenom ett flertal gånger. Genom att ta stöd i Bacchis första fråga kunde några övergripande framställningar av problem väljas ut. Att enbart välja ut övergripande framställningar av problem ligger i linje med Bacchis argumentation om att välja ut och analysera de mest dominanta problemframställningarna (Bacchi 2009:4). Därefter har varje tema analyserats med hjälp av fyra av de sex frågorna i WPR. Fråga ett och två har analyserats tillsammans då dessa två frågorna är sammankopplade, vilket medför att varje tema är indelat i tre delar.

3.3.2 Val av empiriskt material och etiska övervägande

Materialet som ska analyseras kommer bestå av ledarartiklar i svenska dagstidningar. För att anses vara en dagstidning måste tidningen ges ut minst en gång i veckan, innehålla reguljär nyhetsförmedling eller allmänpolitisk opinionsbildning och minst 50 procent ska vara av redaktionell karaktär, vilket innebär att materialet skall vara skapat av en redaktion (Retriever 2019). Sökningen efter artiklar har gjorts i Mediarkivet, Nordens största digitala nyhetsarkiv (Retriever 2019). De artiklar som finns att tillgå i Mediarkivet är av redaktionell karaktär, och samtliga artiklar är granskade och har en ansvarig utgivare som står till svars för innehållet som publiceras (Retriever 2019).

Tidsramen är justerad efter Jämställdhetsmyndighetens händelserika livscykel, det vill säga från 14 december 2016 då beslut om ett inrättande av Jämställdhetsmyndigheten togs i ett regeringssammanträde (Dir 2016:108), fram till 28 februari 2019. En sökning med sökorden "Jämställdhetsmyndigheten" och "jämställdhet" resulterade i att det från ovannämnda datum år 2016 publicerades 141 artiklar, 2017 publicerades 321 artiklar, år 2018 597 artiklar och år 2019, fram till den 28 februari, 191 artiklar. Antalet artiklar har begränsats genom att enbart analysera ledarartiklar från tidningar tillgängliga i Retrievers/Mediarkivet. Detta medförde att antalet artiklar reducerades till totalt 59 stycken. En sökning gjordes även på nyckelorden "Jämställdhetsmyndigheten" och "feminism", dock resulterade det i enbart 98 artiklar på hela sökperioden. Valet att utesluta "feminism" ur sökningen baseras på antalet artiklar men även på att ett flertal av de slutgiltiga artiklarna ej innehöll själv ordet "feminism" eller

“feminister”, men innehöll anti-feministiska åsikter och/eller andra ord för feminister som exempelvis “genusaktivister” eller “skrikhalsvänstern”.

Majoriteten av texterna utgår från ett ställningstagande där Jämställdhetsmyndigheten i nuvarande form inte anse ha en funktion, och borde inte startats eller räddats kvar. En del kritiker poängterar att en Jämställdhetsmyndighet behövs, men då måste den ägna sig åt “verklig jämställdhet” (Gefle Dagblad 2017) och inte åt “jämställdhet med fel fokus” (Expressen 2018). I större delen av materialet framkommer ett ställningstagande där man är för jämställdhet, men mot Jämställdhetsmyndigheten och det arbete myndigheten har bedrivit och bedriver.

Materialet består enbart av publicerat material som genomgått granskning av respektive tidningsredaktioner. De etiska överväganden som beaktats ligger i linje med Bacchis WPR, syftet är inte att undersöka skribenternas eller författarnas åsikter eller ståndpunkter utan framställningar av problem (Bacchi 2009:5). Efter övervägande har därför författarnas namn inte publicerats i uppsatsen utan finns enbart med i referenslistan. Istället har tidningens namn använts som referens i texten.

3.3.3 Reflexivitet

Inom feministisk tradition, men även när metodvalet är en diskursanalys, är det av vikt att diskutera positionering och reflexivitet. Som författare till en akademiskt text är det av betydelse att fundera över sin egen positionering och vilka konsekvenser det kan medföra (Winther Jørgensen och Phillips 2000:29). Den feministiska teoretikern Donna Haraway, som introducerade begreppet situerad kunskap, haft stort inflytande (Haraway 1991). Haraway argumenterar för att alla former av kunskapsproduktion måste förstås som situerad. Situerad kunskap förklaras med hjälp av begreppet och metaforen the “god-trick”, gudstricket. Gudstricket är en vetenskaplig övertygelse om att forskning kan utgå från ett ansikts-, kropps-, och kontextuellös position. Positioneringen innebär att forskning kan ske från utsidan, höja sig (som en gud) över objektet som ska analyseras, och från denna position producera objektiv kunskap om det valda objektet och världen. Haraway kritiserar denna positionering och menar att forskaren, oavsett forskningsobjekt, alltid är involverad,

medverkande och delansvarig i sin forskning, men även att forskning alltid intar en subjektiv dimension (Lykke 2014:20). En vetenskapsuppfattning enligt denna innebär att det inte går att analysera världen från en neutral position, vilket är i linje med min övertygelse.

Även Bacchi betonar vikten av att som forskare reflektera över sin diskursiva position men även de institutionella och kulturella faktorer som kan komma att påverka hur vi uppfattar verkligheten och därmed hur texter tolkas (Bacchi 2009:62). En socialkonstruktivistisk utgångspunkt medför att den forskning och text som produceras genom arbetet påverkas av forskarens förförståelse. Uppsatsens resultat ska därav ses som ett resultat, en version av andra möjliga versioner (Winter Jørgensen och Phillips 2000:111).

4. Analys

Nedan presenteras analysen. Analysen redovisas utifrån teman, vilka framkommit efter upprepade läsningar av materialet och genom att applicera fråga ett ur Carol Bacchis analysverktyg på materialet. Detta har resulterat i sex teman : *Inte riktigt jämställdhet*, *Inte riktig feminism*, *“Feministbidragen”*, *ett slöseri med skattemedel*, *Mensen*, *“en biologisk förbannelse”*, *Otrygghet och våld mot kvinnor* och *Hedersrelaterat våld*. På varje tema kommer fyra av Bacchis analytiska frågor appliceras.

Ett genomgående ställningstagande är att Jämställdhetsmyndigheten kopplas samman med feminism och feminister. Bland annat framställs Jämställdhetsmyndigheten som Stefan “Löfvens mest kraftfulla exempel på feminism” (Världen idag 2019). Och i materialet varnas det för att radikala feminister och att “myndigheten måste hållas hårt i tömmarna, så den inte blir en lekstuga för genusaktivister” (Norrtelje Tidning 20170109). Detta menar jag medför att när Jämställdhetsmyndigheten, uppdraget de erhållit eller de anställda på myndigheten kritiseras, så kritiseras även feminism.

4.1 Inte riktig jämställdhet

I större delen av materialet framställs Jämställdhetsmyndighetens arbete som ett problem, att det bedrivs fel sorts arbete. Majoriteten av texterna utgår från ett ställningstagande där man är positiv till jämställdhet, men där Jämställdhetsmyndigheten i nuvarande form inte anses ha en funktion, och inte borde startats eller räddats kvar.

4.1.1 Hur framställs problemet? Vilka antaganden ligger till grund för de olika framställningarna?

I en del artiklar poängteras det att en Jämställdhetsmyndighet behövs, men då måste den ägna sig åt “verklig jämställdhet” (Gefle Dagblad 2017) och inte åt “jämställdhet med fel fokus” (Expressen 2018). Det framförs även att “svenska kvinnor och svensk jämställdhet är inte beroende av en myndighet som ger skattepengar till teaterpjäser” (Södermanlands Nyheter 2018).

Att skapa myndigheter för att bedriva politisk opinion mot såväl riksdag och regering som allmänhet är närmast en trend i Sverige - och utredningens användning av begrepp som maskulinitetsnorm, maktordning och intersektionalitet vittnar om en nyfeministisk ideologi som ligger långt ifrån gemene mans uppfattning om jämställdhet. För de allra flesta innebär jämställdhet att olika individer ges samma rättigheter och skyldigheter - och därmed samma förutsättningar att forma sina respektive liv. (Smålandsposten 20171230)¹

I citatet ovan framkommer framförallt två problemframställningar. Problemen är dels innebörden av jämställdhet, det vill säga, de begrepp i citatet vilka kopplas samman med en nyfeministisk ideologi, som utredningen inkluderar i jämställdhetsbegreppet. Dels framgår det från ett flertal artiklar att det jobb som Jämställdhetsmyndigheten antas bedriva och bedriver inte medverkar till jämställdhet.

För det första har den sortens jämställdhet som Jämställdhetsmyndigheten ska arbeta med separerats från gemene mans uppfattning om vad jämställdhet innebär. Här, menar jag, att det finns kopplingar till den svenska jämställdheten, som behandlades i det teoretiska ramverket. En nyfeministisk ideologi som inkluderar bland annat begrepp som intersektionalitet skiljs från "gemene mans" jämställdhet. "Gemene man" och "de allra flesta" tolkar jag som en beskrivning av det "svenska folket". Genom att dra en gräns mellan vad som beskrivs som myndighetens bild av jämställdhet och "de allra flesta" skapas en skiljelinje mellan dessa två. Ett intersektionellt perspektiv, vilket belyser andra maktordningar än enbart kön, framställs som inkompatibelt med svenska folkets syns på jämställdhet. I artikeln är utgångspunkten att maskulinitetsnormer, maktordningar och intersektionalitet inte är något som ska inkluderas i den svenska jämställdheten eller svensk jämställdhetspolitik. Detta läser jag som att det finns ett antagande om vem som inkluderas i "gemene mans" uppfattning om jämställdhet.

Denna uppdelning blir ännu tydligare när det poängteras att "svenska kvinnor och svensk jämställdhet är inte beroende av en myndighet som ger skattepengar till teaterpjäser" (Södermanlands Nyheter 2018). Här synliggörs dels den binära, kvantitativa svenska jämställdheten genom att poängtera att det berör "svenska kvinnor". Därmed konstrueras en binär framställning om "svensk jämställdhet" och annan jämställdhet. Det sker en hierarkisk uppdelning mellan "svenska kvinnor" och de andra kvinnorna, de som inte räknas som svenska kvinnor. Den tydliga markeringen gällande "svenska kvinnor" och "svensk

¹ Utredningen som nämns är "Mål och myndighet – en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken" (SOU 2015:86)

jämställdhet” är en del av den hegemoniska feminismens diskurs. Genom markering bekräftas den hegemoniska feminismens etnocentriska budskap.

För det andra framställs de arbetsuppgifter som Jämställdhetsmyndigheten ålagts och det arbete som bedrivs som problematiskt, och i det analyserade materialet indikeras det även att det arbete som bedrivs inte medverkar till jämställdhet.

Dessutom finns risken att den trots sin myndighetsstatus snabbt glider över i ideologiproduktion. Utredningen där den presenterades var präglad av tidstypiskt fluff om maskulinitetsnormer, intersektionalitet och maktordningar. Det behöver inte vara något fel med den sortens angreppspunkter, men inget säger att den bästa vägen till jämställdhet kantas av nyvänsterspråk. (Dagens Nyheter 2017)

Detta tyder på en på viss förståelse av vilken sorts arbete som anses främja jämställdhet och inte främja jämställdhet. I materialet framkommer det att “så fort det handlar om jämställdhet blir politiken ofta fluffig och okonkret” (Kristianstadsbladet 2018), att myndigheten inte ägnar sig åt “verklig jämställdhet” eller att arbetet med jämställdhet har “fel fokus”.

Vad jämställdhet innebär kan här betraktas som ett nyckelkoncept. Bacchi menar att det ständigt pågår en kamp om att ge nyckelkoncept innehåll (2009:8). Jämställdhetsmyndighetens arbete med jämställdhet beskrivs i ett flertal artiklar som “fluff”, “okonkret” och “kantas av nyvänsterspråk”. Jag tolkar det som att det pågår en kamp om att fylla myndighetens jämställdhetsarbete med ofördelaktig innebörd. Även här används begreppen “maskulinitetsnormer”, “intersektionalitet” och “maktordningar” i en mindre positiv kontext. Detta menar jag påvisar en ståndpunkt där dessa begrepp inte anses ha en förklarande roll i jämställdhetsarbetet.

4.1.2 Vad är det som lämnas oproblematiserat i framställningen av problemet?

Genom att den tydliga markeringen med att det är “svensk jämställdhet”, och inte enbart skriva ut jämställdhet som det är frågan om, konstrueras här en tydlig gräns mellan “svensk jämställdhet” och jämställdhet. Markeringen med den “svenska jämställdheten” kopplar jag samman med den självbild av Sverige som ett av världens mest jämställda länder och att den svenska jämställdheten är något som har producerats genom svenska värderingar. Denna

självbild innehåller även en berättelse om Sverige som framgångsrikt och överlägsen i förhållande till andra länder och kulturer. Användandet av markeringen “svensk jämställdhet” medför att andras jämställdhet konstrueras som det som “svensk jämställdhet” inte är, vilket innebär omodern och underlägsen.

Betoningen på “svenska kvinnor” indikerar antagande om vem som inkluderas i den “svenska jämställdheten”, men lämnas oproblematiserat i materialet. För det första så nämns enbart kvinnor här, männen ges inget utrymme i kontexten. Männens exkludering, menar jag, kan tolkas som att män anses vara normen och när kvinnor når männens nivå kan jämställdhet mellan kvinnor och män vara nådd. “Svenska kvinnor” är inte beroende av det arbete som myndigheten utför, men i behov av andra outtalade åtgärder. Detta visar på en syn om att det råder en obalans i jämställdhet mellan kvinnor och män, där “svenska kvinnor” inte nått männens nivå. Detta menar jag visar på en hierarkisk maktordning mellan könen. Vilken sorts jämställdhet männen har uppnått, men även hur den har uppnåtts, lämnas osagt i materialet.

Att framhäva “svenska kvinnor” konstruerar även en motpart som är “de andra kvinnorna”. Här anser jag att det finns tydliga kopplingar till den svenska hegemoniska feminismen, genom att “svenska kvinnor” konstrueras som norm utesluts samtidigt de kvinnor som inte kan anses passa in i denna grupp. I linje med de los Reyes och Mulinaris redogörelse för den hegemoniska feminismen konstrueras här “svensk” som en privilegierad position, en position som enbart är tillgänglig för de som anses vara “svenska kvinnor”, vilket innebär att en etniskt homogen och vit grupp porträtteras. Därmed blir denna privilegierade position otillgänglig för de kvinnor som inte liknar den homogena vita gruppen och medför, enligt min mening, en betydande risk för förstärkt ojämställdhet mellan kvinnor.

Framställningen om att Jämställdhetsmyndighetens arbete är inte ägnat sig åt “verklig jämställdhet” döljer en viss syn på vad riktigt jämställdhetsarbete innebär. Enligt min uppfattning lämnas det oproblematiserat att den “svenska jämställdheten” ofta mäts i kvantitativa mått, där antalet kvinnor och män ska vara lika eller 40/60 för att jämställdhet ska anses vara uppnådd. Jag tolkar detta som att den kvantitativa jämställdheten är mer önskvärd än den kvalitativa jämställdheten, vilken innebär att både kvinnors och mäns kunskaper, erfarenheter och värderingar tas tillvara på, får berika och påverka utvecklingen inom alla

områden i samhället. Dessutom, anser jag, att när feminism och jämställdhet separeras framkommer en antigender-retorik, vilken gärna framställer feminism som orsaken till att mycket går fel i samhället.

4.1.3 Vilka effekter produceras genom en viss framställning av problemet?

Genom att markera “svensk jämställdhet“ skapas både subjektifierande effekter och levda effekter. De subjektifierande effekterna skapas blanda annat när grupper ställs mot varandra och då en grupp framställs som mer önskvärd än den andra gruppen. Den “svenska jämställdheten” har konstruerats som en hierarkiskt högre position som enbart är tillgänglig för vissa individer, vilket resulterar i att de som exkluderas från denna position dels konstrueras som icke-svenska men även som mindre jämställda. På samma sätt producerar “svenska kvinnor” en subjektposition som framställs som mer attraktiv. Den motsatta positionen, icke-svenskarna, tilldelas en mindre önskvärd position där effekterna medför en konstruerad bild av dessa kvinnor som mindre jämställda eller inte jämställda alls. En sådan stigmatisering, anser jag, producerar bilden av de som utesluts ur positionen “svenska kvinnor” som förtryckta men även passiva. Detta, menar jag, kan leda till levda effekter då framställning till slut kan få materiella effekter exempelvis vid arbetsintervjuer där kvinnor ställs mot varandra.

Att belysa att Jämställdhetsmyndighetens arbete har “fel fokus” kan, i min värld, få diskursiva effekter då det skapar en bild av vilken sorts jämställdhet som är möjligt att nå. Repeterande framställningar av att myndigheten inte jobbar med “verklig jämställdhet” konstruerar en bild av en myndighet där personalen, vilka ofta framställs som feminister, och dess arbetsuppgifter misstros. Detta medför en bild av att feminister inte längre jobbar med “verklig jämställdhet”, vilket i sin tur göder en anti-feminsitisk agenda.

4.2 Inte riktig feminism

I artiklar med rubriker som “Bespara oss radikalvänsterns feminism”(Gefle Dagblad 2017), “Radikaler är inte bäst på jämställdhet” (Dagens Nyheter 2017), “Håll Schymanismen borta från den nya myndigheten” (Kristianstadsbladet 2017) och “När kvinnlig rättvisa blir

genusvansinne” (Nya Tider 2018) ges uttryck för ett avståndstagande gentemot den feminism som kritikerna kopplar samman med Jämställdhetsmyndigheten.

4.2.1 Hur framställs problemet? Vilka antaganden ligger till grund för de olika framställningarna?

I det analyserade materialet framställs den feminism som Jämställdhetsmyndigheten anses stå för generellt som problematisk.

Den nyinrättade jämställdhetsmyndigheten kunde lätt misstas för den radikala grenen av Feministiskt initiativ. Typ Fi(r). Syftet med myndigheten tycks vara att uppfostra alla bångstyriga bakåtsträvare att omfamna den radikala feminismens alla principer. Så här långt har de lagt miljonbelopp i statsbidrag på att sponsra mensecertifiering av arbetsplatser, att motverka den mansinriktade kärnvapendebatten och att bedriva teater som ska göra säkerhetspolitiken mer feministisk./.../ Viktiga saker för radikala feminister, möjligen. Men knappast för utsatta kvinnor. (Världen idag 2019)

“Den radikala feminismen” ska här inte förväxlas med radikalfeminismen, en gren av feminismer som väldigt förenklat kan beskrivas som en gren där kvinnor anses förtryckta på grund av sitt kön och att kvinnoförtrycket är det mest utbredda och det mest grundläggandet förtrycket (Gemzöe 2012:45). I ovanstående citat konstrueras en binär uppdelning mellan “radikala feminister” och “utsatta kvinnor”. Saker som är viktiga för ”radikala feminister” skiljer sig i materialet från vad som är viktigt för “utsatta kvinnor”, vilket skapar en skiljelinje mellan dessa två grupper. Detta medför att vad som konstrueras som en “radikal feministisk” jämställdhet kan ställas mot “de utsatta kvinnornas” jämställdhet. I den binära uppdelningen infinner sig, enligt Bacchi, en hierarkisk ordning, och här framställs “radikala feministers” jämställdhetsarbete som att det ligger långt ifrån vad de “utsatta kvinnorna” behöver. Min tolkning är att “radikala feministers” jämställdhetsarbete underordnas de “utsatta kvinnornas” behov. Ovanstående är, enligt min mening, ett försök att separera feminism från jämställdhet och liknar det angreppssätt som kopplas samman med femonationalism. Farris (2017) visar hur aktörer genom femonationalism kan använda sig av en feministisk retorik där de framställer sig själva som försvarare av jämställdhet och samtidigt, trots en xenofobisk grund, främja högerpopulistiska politiska mål.

Feminism kan här ses som ett nyckelkoncept, vilket i artiklarna fylls med en innebörd som antyder att feminism praktiseras av radikala individer. Feminism kopplas åter samman med ett vänsternarrativ, något som är återkommande i materialet. Feminism fylls med laddade ord som “genusvansinne” och “Schymanism”, vilket refererar till den tidigare partiledaren Gudrun Schyman från först Vänsterpartiet och senare Feministiskt Initiativ. Denna sorts retorik ligger i linje med den som används av antigender-rörelser i Europa, något som bland annat har identifierats av Korolczuk och Graff (2018). Antigender-rörelser hävdar ofta att vänstersympatisörer tagit över begreppen frihet och demokrati, och att det är antigenderisterna uppgift att försvara dessa begrepp (Korolczuk och Graff 2018). I tillägg till detta visar det analyserade materialet dessutom att högersympatisörer är försvararna av de “utsatta kvinnorna”. Vänstersympatisörer underordnas här högersympatisörer på ett flertal punkter.

I materialet målas det upp en bild upp av att en feminism som vill framställa Sverige som ett rasistiskt land.

Men vid en närmare granskning är det tydligt att den typ av feminism och jämställdhetsarbete som främjas av Alnebratt och hennes kolleger är starkt dogmatisk och präglad av ett tydligt radikalvänsternarrativ. Man räknar huvuden och pratar om hudfärg. Vid föreläsningar i sekretariatets regi görs det märkliga försök att utmåla Sverige som ett rasistiskt land. (Kristianstadsbladet 2017)

Här refereras det till den dåvarande föreståndaren Kerstin Alnebratt för det Nationella sekretariatet för genusforskning. Alnebratt utnämndes till ordförande för den organisationskommitté som tilldelades uppgiften att genomföra bildandet av den blivande Jämställdhetsmyndigheten (Jämställ.nu 2016). Citatet utgår från att Sverige inte är ett rasistiskt land och därmed att rasism inte förekommer. Detta vittnar om en eurocentrisk utgångspunkt, vilket är en del av den vita hegemoniska feminismens hållning, vilken under många årtionden kritiserats för enbart utgå från en västerländsk kontext och inte hantera andra underordningar än könsmaktsordningen.

4.2.2 Vad är det som lämnas oproblematiserat i framställningen av problemet?

När “radikala feminister” och vad som är viktigt för dem ställs mot “utsatta kvinnor” och de kvinnornas behov, kan en främlingsfientlig och framförallt en antifeministisk retorik anas

men samtidigt osynliggöras. Här skapas det ett “vi” och ett “dom”, där “vi” är de som ska försvara de “utsatta kvinnorna”. “Dom” är de “radikala feministerna” vilka framställs som att inte arbeta för “utsatta kvinnor”, utan bedriver ett arbete som innebär “mencertifiering av arbetsplatser” men även bedriver “teater som ska göra säkerhetspolitiken mer feministisk”. Denna framställning, anser jag, syftar till att stärka antifeministiska strömningar, vilket görs genom att underminera och förlöjliga en feministisk rörelse.

I citatet där det problematiseras att föreläsningar anordnade av Nationella sekretariatet för genusforskning gör “märkliga försök att utmåla Sverige som ett rasistiskt land” ligger det antaganden om att rasism inte finns i Sverige. Precis som de los Reyes och Mulinari (2014) visar, döljer den hegemoniska feminismen effekter av underordningar som ras och etnicitet. Syftet med ett sådant ställningstagande, tolkar jag, som ett försök till att skapa en bild av Sverige som ett etniskt homogent land. Detta förminskar eller till och med förnekar rasifierades rasistiska upplevelser och ett stort samhällsproblem.

4.2.3 Vilka effekter produceras genom en viss framställning av problemet?

Att framställa det arbete som bedrivs av “radikala feminister” som irrelevant för “utsatta grupper” skapar, enligt min mening, subjektifierande effekter för feminister. Feminister och arbete som bedrivs av feminister stigmatiseras, vilket jag menar stärker en antifeministisk kamp. Stigmatiseringen av positionen som feminist kan medföra att allt färre vill kalla sig feminister. Detta kan medföra en försvagad feministisk kamp, vilket i sin tur försvagar kampen för ökad jämställdhet för alla individer oavsett bakgrund, ras, klass eller kön.

Genom att framställa Sverige som ett land utan rasism, en framställning som skulle kunna medföra diskursiva effekter vilket syftar till att begränsa vad som är möjligt att tänka inom en diskurs. Bacchi menar att om en framställning av ett problem antar ett vedertaget sätt att tänka om ett problem, kan det exkludera andra sätt att tänka på eller tala om ett problem (2009:40). Genom att dölja rasismen i samhället kan även subjektifierande effekter skapas. Då rasifierades upplevelser förminskas, stigmatiseras den positionen. Samtidigt konstrueras en motsatt och önskvärd position, vilken jag förstår, inkluderar de som räknas till den etnisk

homogena gruppen svenskar. Detta skulle kunna leda till ett mer segregerat samhälle, som delas inte i "svenskar" och "icke-svenskar" med en tydlig hierarkisk uppdelning.

4.3 "Feministbidragen", ett slöseri med skattemedel

I samband med att Jämställdhetsmyndigheten 2018 offentliggjorde vilka organisationer de beviljat anslag för, drog framförallt ett bidrag, bidraget till organisationen Mensen, åt sig medias uppmärksamhet. Med rubriker som "Staten kör in i kaklet på en trimmad menscykel" (Expressen 20181001), "Slöseri som feminism" (Nya Wermlands - Tidningen 20181011) och "Slopa feministbidragen" (Smålandsposten 20181002) visades ett missnöje med hur Jämställdhetsmyndigheten fördelade sin budget. Organisationen Mensen ansökte om bidrag för att skapa ett mensvänligare arbetsklimat, ta fram riktlinjer för att arbetsplatser ska kunna erbjuda mensskydd på toaletter och om möjligt ser över rutiner om flextid eller arbeta hemifrån vid fall av besvärlig menstruation (Länstidningen Östersund 20181014).

4.3.1 Hur framställs problemet? Vilka antaganden ligger till grund för de olika framställningarna?

I problemframställningarna i samband med Jämställdhetsmyndighetens offentliggörande av beviljade anslag anses myndigheten medverka till ett "slöseri med skattemedel" (Vetlanda-Posten 2018), och framför allt framställs det som att det är feminister som slösar på skattepengarna.

"Nu har den (Jämställdhetsmyndigheten (eget tillägg)) börjat pytsa ut bidrag till organisationer. En av de lyckliga är MENSEN - Forum för menstruation. Organisationen får drygt en halv miljon kronor - 530 010 riksdaler - till projektet "Menscertifiering av arbetsplatser". /.../ Men att svenska arbetsplatser skulle behöva "menscertifieras" till tonerna av 530 000 skattekröner är förstås bort i tok." (Expressen 20181001)

"Småpengar ur ett statsbudgetperspektiv eller inte, det hela har väckt ont blod hos både den ena och den andra. Det moderata Växjökommunalrådet Oliver Rosengren gick exempelvis under det gångna veckoslutet till storms mot bidragen på Facebook, under rubriken "stoppa slöseriet". Och visst finns det skäl att instämna, men det finns också goda skäl för såväl Rosengren som andra allianspolitiker att vrida ned volymen lite. Den

statliga pengarullningen till alla föreningar som blott själva definierar sig som “kvinnoorganisationer”, eller säga sig jobba för jämställdhet, har pågått i årtal.” (Smålandsposten 20181002)

Citaten redogör för den ståndpunkt som majoriteten av de artiklar som diskuterade utbetalningen stod för. “Feministbidragen” framställs som slöseri, men här framgår det även att “den statliga pengarullningen” har ägt rum i flera år. Jag menar att det visar på ett antagande om att det inte enbart är organisationer som Mensen som erhållit “feministbidrag”, utan slöseriet har pågått länge och här antyds det även att kraven för att få bidrag är för låga. Enligt citatet ovan så framgår det räcker med att organisationer definiera sig själva som “kvinnoorganisation” eller att en organisation påstår att de “jobbar för jämställdhet”. Detta vittnar, enligt min mening, om ett antagande om att det inte finns några krav på organisationer som söker “feministbidrag”.

Jag argumenterar för att “kvinnoorganisationer” och liknande som arbetar för jämställdhet, konstrueras som en kategori. Denna kategorin fylls med ett negativt innehåll, vilket får konsekvenser för de organisationer som på något sätt förknippas med “kvinnoorganisationer”. Konsekvenserna kan innebära att organisationer tas på mindre allvar om de placeras i denna kategorin, vilket kan medföra att organisationer inte vill förknippas med att jobba med kvinnofrågor eller för jämställdhet.

4.3.2 Vad är det som lämnas oproblematiserat i framställningen av problemet?

Vad som lämnas oproblematiserat gällande slöseriet med skattemedel är bland annat de positiva effekter “kvinnoorganisationer” haft för kvinnor genom åren. Historiskt har kvinnoorganisationer motarbetats både från män och kvinnor, se exempelvis Stödstrumporna eller ännu längre bakåt i tiden när Suffragetterna slogs för att kvinnor skulle få rösta. Den negativa inställningen mot “kvinnoorganisationer” är inget nytt, tvärtom hävdar jag att den är ett relativt bestående inslag. Artiklarna utgår från att bidragen är ett slöseri utan att reflektera över de framsteg och segrar som “kvinnoorganisationer” skördat genom åren.

Det reflekteras inte heller över att antagandet att det inte krävs mer än att en organisation själv definierar sig som en “kvinnoorganisation” för att erhålla bidrag från

Jämställdhetsmyndigheten. Jag argumenterar för att Jämställdhetsmyndigheten drabbas av de negativa konsekvenser som är ett resultat av att definieras som en “kvinnoorganisation”, det vill säga att på grund av myndigheten i sig kategoriseras som en “kvinnoorganisation” så tas Jämställdhetsmyndigheten på mindre allvar än andra myndigheter. Vid ansökan om bidrag från en myndighet finns riktlinjer, vilken jag menar borde vara jämbördiga mellan myndigheterna. Att utgå från att Jämställdhetsmyndigheten enbart kräver att en organisation själv definierar sig som en “kvinnoorganisation” visar på lågt förtroende för myndigheten.

Inte heller diskuteras initiativet med att addera och därmed delaktiggöra “feminism” i slöseriet med skattemedel. Jag hävdar att det finns en avsikt med att döpa om bidragen till “feministbidrag”. Att lägga till “feminist” syftar till att ytterligare befästa den negativa laddningen som konstrueras runt “kvinnoorganisationer” och Jämställdhetsmyndigheten.

4.3.3 Vilka effekter produceras genom en viss framställning av problemet?

Ovanstående antaganden gällande Jämställdhetsmyndighetens slöseri med skattemedel kan, och har enligt min övertygelse, resulterat i diskursiva effekter. Diskursiva effekter begränsar vad som kan sägas eller tänkas inom en diskurs (Bacchi 2009:16). Jag menar att de diskursiva effekterna syns tydligt i materialet där Jämställdhetsmyndigheten kritiserats från och med att regeringen meddelade nyheten om den nya myndigheten. Upprepandet av att “kvinnoorganisationer” slösar med skattepengar syftar till att förlöjliga och förminska deras insatser för kvinnor. Förminskandet syftar till att understödja en antifeministisk agenda, vilket är en del av den växande antigender-rörelsen i Europa men även på ett globalt plan. Jag hävdar även att detta medför levda effekter, vilket visar sig genom de allt fler hoten mot feminister, kvinnoorganisationer och andra organisationer som arbetar för kvinnofrågor och mänskliga rättigheter. Senast i december då en misstänkt bomb placerades utanför Nationella sekretariatet för genusforskning i Göteborg (Göthlin och Ohlsson 2018).

4.4 Mensen, “en biologisk förbannelse”

I materialet där organisationen Mensen inkluderas finns rubriker som “Det är inte feminism att se kvinnor som PMS-galna” (Expressen 20181009), “Kvinnor har ånyo blivit PMS-tokar” (Göteborgs-Tidningen 20181009) och “framstår som ruskigt sjukdomsfixerad” (Expressen 20181009).

4.4.1 Hur framställs problemet? Vilka antaganden ligger till grund för de olika framställningarna?

I ett antal artiklar problematiseras hur Mensen försöker få menstruation till att betraktas som en sjukdom, men framför allt berör problemframställningarna vad menstruation som ett sjukdomstillstånd skulle kunna leda till.

Få torde ha undgått att menstruation för väldigt många är något väldigt jobbigt. Men var börjar man ens nysta i ett sådant här upplägg? Det målar ut kvinnor som i behov av specialregler för att alls klara av att vara en del av den stora, stygga och inte minst manliga arbetsmarknaden. 2018 borde vi slippa nidbilder av kvinnan som ett hysteriskt väsen, en rent emotionell varelse på grund av sin biologiska förbannelse.” (Nya Wermlands-Tidning 20181011)

I ovanstående citat konstrueras kvinnan som en kategori, men till skillnad från tidigare kategorier att det görs, enligt min mening, ett försök att frångå en negativ framställning och istället rekonstruera bilden av kvinnor till något mer positivt.

“Att man påverkas så mycket känslomässigt kan vara förödande.” Det där har man onekligen hört förut. För det är så här kvinnohatarna och sexisterna ser på kvinnor, och diskvalificerar dem från högre positioner och inflytande i arbetslivet. Samt avfärdar deras argument. Med hänvisning till våra kroppar. Dessa eviga jävla kroppar som dagens feminism helt fastnat i och inte tillåter oss frigöra oss ifrån.” (Länstidningen Östersund 20181014)

I det ovannämnda citatet skapas, enligt min tolkning, binära par. Dels den kvinnliga röst som menar att feminismen hindrar kvinnor från att frigöra sig från sina kroppar. Dels de som förhindrar kvinnor att frigöra sig. Jag läser citatet som att det finns förövare/offer- retorik. Offret är alla kvinnor som inte tillåts frigöra sig. Jag hävdar att förövaren är dels "kvinnohatarna och sexisterna", dels "dagens feminism". I citatet låter varken "kvinnohatarna och sexisterna" eller "dagens feminism", även om det görs på olika sätt, offret glömma att den är fast i en kvinnokropp.

4.4.2 Vad är det som lämnas oproblematiserat i framställningen av problemet?

Genom att klumpa samman "dagens feminism" med "kvinnohatarna och sexisterna" menar jag att det finns en indikation om ett ställningstagande om att "dagens feminism" har gått för långt. Vad som lämnas oproblematiserat är att det inte går att tala om en feminism. "Dagens feminism" används i citatet som ett paraplybegrepp, där allt som anses fel med feminism kan placeras. En diskussion om att det finns feminismer som, i likhet med citatets innebörd, anser att kvinnor är fångar i sina egna kroppar, uteblir. Detta menar jag är en del av den antifeministiska diskurs, som Paternotte och Kuhar (2018) har identifierat, där "genusideologin" vilken inkluderar feministiska rörelser, kan hållas ansvarig för mycket som anses gå åt fel håll i världen.

4.4.3 Vilka effekter produceras genom en viss framställning av problemet?

Framför allt skapas subjektifierande effekter, där feminism och feminister, genom att klumpas samman med "kvinnohatarna och sexisterna" stigmatiseras. Jag menar att de två grupperna inte likställs med varandra, utan att de klumpas samman i syfte att framställa feminister i lika dåligt dager som "kvinnohatare och sexister".

4.5 Otrygghet och våld mot kvinnor

I en stor del av materialet som analyseras återfinns förslag för hur Sverige ska bli ett mer jämställt land. Ett flertal av förslagen argumenterar för ökade polisiära och rättslig insatser

med betoning på hårdare straff. Majoriteten av förslag på åtgärder för hur jämställdhet ska nås berör mäns våld mot kvinnor.

4.5.1 Hur framställs problemet? Vilka antaganden ligger till grund för de olika framställningarna?

I materialet framställs den svenska jämställdheten som hotad, och det är framförallt kvinnor som inte längre känner sig trygga i samhället. Våld mot kvinnor ses som ett jämställdhetsproblem (DN 20171229).

Sverige kommer alltid högt på internationella rankingslistor. Men på vissa område är den svenska jämställdheten på tillbakagång. När det gäller trygghet och säkerhet för kvinnor är utvecklingen särskilt oroande. På ett år har utsattheten för sexualbrott bland unga kvinnor ökat med 37 procent. Som ett resultat av detta breder otryggheten ut sig. (Bohusläningen 20190309)

Här framställs sexualbrott som ett hot mot trygghet för kvinnor. Då 98 procent av de som misstänks för sexuallbrott är män (BRÅ 2019), kan det tolkas som att det främsta hotet mot kvinnors säkerhet och mot en tillbakagång av “den svenska jämställdheten” består av gruppen män. Här kan ett binärt par uttydas, offer/förövare, där offret är kvinnor och även om män inte nämns talar statistiken för att förövaren är en man. Här går det även att se hur “den svenska jämställdheten”, blir en kategori som laddas positivt genom att framhäva att “Sverige alltid kommer högt på internationella rankingslistor”.

4.5.2 Vad är det som lämnas oproblematiserat i framställningen av problemet?

Vad som lämnas oproblematiserat när det diskuteras att “den svenska jämställdheten är på tillbakagång” (Bohusläningen 20190309) är männens delaktighet och roll i den ökade otrygghet. “Utsattheten för sexualbrott bland unga kvinnor har ökat med 37 procent” kunde ha formulerats som att män begår fler sexuallbrott mot unga kvinnor, men enbart offerna, kvinnorna, nämns. Osynliggörandet av män kan även ses i ljuset av en växande antigender-retorik (Roks 2019). Roks har identifierat hur antigender-rörelsen, istället för att

tala om eller skriva “mäns våld mot kvinnor”, används allt oftare ett könsneutralt språk där man istället talar om eller skriver enbart “våld mot kvinnor”.

Enligt min tolkning kan osynliggörandet av män dessutom ses som ett medvetet val med syfte att skapa ett “vi” och “dom”. Med stöd i Eduards argument om hur “den svenska jämställdhetsdiskursen ironiskt nog har lett till en hierarkisk uppdelning i svenska och invandrare” (2007:57), och med den tydliga markering med att det just är “den svenska jämställdheten” som är på tillbakagång, kan, enligt min mening, valet av att dölja att det är männens våld mot kvinnor förstås. Som jag läser ovanstående citat, där enbart offren beskrivs, är det ett sätt att ytterligare bidra till uppdelningen mellan “svenskar” och “invandrare”. Detta är en strategi som kopplas samman med femonationalism, och används i syfte att skapa ett “vi” och “dom”. Nationalister använder en jämställdhetsretorik för att locka väljare. Genom att lyfta jämställdhetsfrågor, kan det framstå som att det finns ett intresse av att skapa ett mer jämställt samhälle, dock uteblir diskussionen om vem som är grunden till problemet. Genom att implicit skylla en ökad otrygghet hos kvinnor på “de andra”, de män som inte räknas som svenskar, kategoriseras “de andra männen” som ett hot mot “den svenska jämställdheten”.

4.5.3 Vilka effekter produceras genom en viss framställning av problemet?

Genom att dölja männens roll gällande sexuallbrott mot unga kvinnor beskrivs kan, enligt min förståelse, subjektifierande effekter produceras. Genom en nationalistisk underton läggs inte mäns våld mot kvinnor på svenska män, utan på “de andra”. Denna grupp produceras som grupp som är våldsamma mot kvinnor och därmed ett hot mot “den svenska jämställdheten”. Detta, menar jag, får effekter för alla inblandade grupper. Framförallt främjar det nationalistiska syften, där rasistiska åsikter kan gro.

4.6 Hedersrelaterat våld

Ett flertal av artiklarna lyfter problematiken med hedersrelaterat våld och huvuddelen av dessa artiklar innehåller förslag på hur hedersrelaterat våld ska hanteras. Exempelvis

argumenteras det för att hedersbrott ska införas som en egen brottsrubricering (Arvika Nyheter 20180103; Gotlands Allehanda 20180103) men även åtgärder som syftar till en ökad kunskap om hedersrelaterade brott och strängare straff läggs fram som förslag (Sörmlandsbygden 20190206).

4.6.1 Hur framställs problemet? Vilka antaganden ligger till grund för de olika framställningarna?

Jämställdhet på svenskt vis, med fokus på att kvinnor ska ha samma rättigheter som män, kan inte översättas till hederskulturerna. Målet är ju självklart inte att även kvinnor ska ha heder i den hårt hållna gruppen. /.../ Bästa sättet att förhindra hedersvåld är alltså att ge människor en känsla av självvärde och styrka samt säga att de kan vara lugna, samhället finns här för dem om det krisar. Vi andra ställer upp. Var inte rädd. (Kristianstadsbladet 20170603)

Ovanstående citat innehåller ett flertal framställningar av problem. För det första framställs hederskulturer som problematiska så de inte anses mottagliga för att anamma samma sorts jämställdhet som är viktigt inom en svensk kontext. "Jämställdhet på svenskt vis" framställs som något önskvärt samtidigt som hederskulturer framställs som något mindre önskvärt. Hederskulturer konstrueras som ett nyckelkoncept som fylls med ett negativt laddat innehåll genom att framställa kvinnor som hårt hållna och förtryckta.

I citatet framkommer även en tydlig lösning på problemet med hedersvåld. Problemet framställs som att kvinnor inom hederskulturer är så förtryckta att de saknar "en känsla av självvärde och styrka". Den vita hegemoniska feminismens retorik blir här påtaglig. I linje med Mohantys argumentation i artikeln "Under Western Eyes" (1998), framställs kvinnor från en västerländsk kontext som upplysta och moderna, samtidigt som icke-västerländska konstrueras som omoderna och i behov av hjälp. Detta utgår från ett kolonialt perspektiv där den vita kvinna ska rädda kvinnan från vad som brukar benämnas "tredje världen" (ibid). "Samhället" och "vi andra" är de som "ställer upp om det krisar".

I citatet konstrueras även dessa kvinnor som lever i hederskulturer som passiva och hjälplösa. De görs till en kategori kvinnor som varken har någon "känsla av självvärde" eller "styrka" och dessutom är de "hårt hållna". Här skapas även delning mellan "vi" och "dem". En

hierarkisk ordning blir tydlig då “vi andra ställer upp” och säger åt “dem” att “vara lugna” och “inte rädas”. Som jag läser detta finns det här en ton av överlägsenhet som förminskar de kvinnor som antas leva i hederskulturer. Här menar jag att det finns tydliga kopplingar till femonationalism. Precis som Farris (2017) visar konstrueras migrantkvinnor som passiva offer som måste räddas från en kultur som förtrycker dem.

En avgörande skillnad från föregående tema är att i problemframställningarna gällande hedersrelaterat våld ges förövaren ett ansikte. Då våld mot kvinnor i en svensk kontext diskuteras osynliggörs mannen, då hedersvåld diskuteras framställs patriarkatet och männen som förövaren (Kristianstadsbladet 2017b), samtidigt som kvinnorna ses som passiva genom att beskriva att de “mördas av sina nära” (Kristianstadsbladet 2017a).

4.6.2 Vad är det som lämnas oproblematiserat i framställningen av problemet?

Genom att framställa kvinnor, som antas leva i hederskulturer, som passiva och i behov av hjälp, fråntas de därmed ett eget aktörskap. Jag menar att det finns två aspekter som lämnas oproblematiserade här. För det första, genom att enbart framställa dessa kvinnor som passiva och inte diskutera eller överväga ett eventuellt motstånd inom hederskulturer skapas det en bild om vad som är önskvärt och inte önskvärt. Här menar jag att det döljer sig en nationalistisk retorik där Sverige och “den svenska jämställdheten” placeras i en hierarkisk högre position än “de andra”.

För det andra, genom framställningen av kvinnor inom hederskulturer är förtryckta skapas en bild av vem det är som förtrycker dem. Även här menar jag att det döljer sig en nationalistisk men även en rasistisk agenda. De män som antas leva i hederskulturer förtrycker kvinnor, de framställs som ett hot mot “den svenska jämställdheten”. Detta anser jag är en del av den kulturella rasism som de los Reyes, Molina och Mulinari menar till stor del har ersatt den biologiska rasismen (2005). Och som Eduards (2007) visar på, tillskrivs “de andra” en kultur som inte passar in, samtidigt som svenskar mer anser sig leva i en civilisation än en kultur. Detta förpassar hedersproblematiken till en kontext som inte anses svensk, vilket enligt mig kan tolkas som att “svenska kvinnor” inte förtrycks. Detta medför att även de som kan kategoriseras som “svenska män” inte kopplas samman med en förtryckande kultur.

4.6.3 Vilka effekter produceras genom en viss framställning av problemet?

Baserat på ovanstående anser jag att alla inblandade, "svenska män", "svenska kvinnor", "förtryckande män" och "förtryckta kvinnor", på olika sätt påverkas genom subjektifierande effekter. De "svenska männen" intar tillsammans med de "svenska kvinnorna" en mer positivt laddad position. De "svenska männen", i motsats till de män som anses tillhöra en kultur där kvinnor förtrycks, placeras utanför en förtryckande kultur och framställs som en mer önskvärd position. På liknande sätt placeras även de "svenska kvinnorna" i en önskvärd position, utanför förtryckande kultur. Dock, menar jag, att genom att placeras inom dessa två positioner kan förtryckande beteende passera under radarn då ingen förväntar sig att en "svensk man" skulle kunna förtrycka en "svensk kvinna" på samma sätt som de stereotypa berättelser av hur kvinnor förtrycks inom hederskulturer. Detta kan medföra negativa konsekvenser för "svenska kvinnor", vilka kanske inte blir trodda om de berättar eller ber om hjälp att ta sig ur ett förhållande där de förtrycks.

I motsats till de "svenska männen" tilldelas de "förtryckande männen" en mer negativt laddad position och därmed en icke-önskvärd position. Denna negativa subjektifierande position bidrar till en ökad stigmatisering av dessa män. Liksom "svenska män" inte anses utöva ett förtryckande beteende, kan placeringen i den negativt laddade positionen medföra att alla dessa män anses praktisera ett förtryckande beteende mot kvinnliga familjemedlemmar. De "förtryckta kvinnorna" tilldelas en liknande negativ subjektifierande position där de antas vara förtryckta av män inom familjen eller av andra män i deras närhet. Denna position förstärker dessutom den passiva, aktörslösa uppfattning som de redan tilldelats.

En svensk civilisation ställs i motsats till en förtryckande kultur. Jag anser att denna tydliga uppdelning förstärker och bidrar till ett allt mer segregerat samhälle. Den svenska civilisationen ses som modern, framgångsrik, där kvinnor och män anses ha rätt till lika rättigheter. En svensk civilisation och "den svenska jämställdheten" måste skyddas från "de andra". Denna sortens retorik ligger i linje med högerpopulistiska och nationalistiska uttryck om "vi" och "dom", vilket syftar till att bidra normalisera en rasistisk diskurs.

5. Sammanfattning och slutsatser

Denna uppsats har till syfte att bidra till ökad förståelsen för vilka uttryck de så kallade antigender-strömningarna tar sig i Sverige. Syftet är även att förstå hur den kritik som riktas mot Jämställdhetsmyndigheten i Sverige placeras i en större samtida kontext av antigender-mobiliseringar. Med hjälp av Carol Lee Bacchis diskursanalytiska verktyg *What's the problem represented to be?* har uppsatsens frågeställning *Hur artikuleras olika former av kritik mot feminism i den mediala debatten om Jämställdhetsmyndigheten?* besvarats. Ledarartiklar publicerade i svenska dagstidningar, mellan 2016 och 2019, och som inkluderat orden Jämställdhetsmyndigheten och jämställdhet, analyseras.

I en stor del av det analyserade material framställs kritik mot Jämställdhetsmyndighetens uppdrag och det arbete som bedrivs. De anställda på Jämställdhetsmyndigheten likställs med feminister och myndighetens ideologiska grund antas ligga i en nyfeminism där maskulinitetsnorm, maktordning och intersektionalitet ingår. Kritiken artikuleras som att Jämställdhetsmyndighetens syn på och vad begreppet jämställdhet står för inte längre är kompatibelt med "gemene man" uppfattning. Jag menar att denna separation medför ett antagande där feminism och feminister inte längre anses medverka till jämställdhet. Här argumenterar jag för att detta antagande kan ses i ljuset av en antigender-retorik som syftar till att skuldbelägga feminismen för det man anser vara fel i världen.

I samband med kritiken mot det arbete Jämställdhetsmyndigheten bedriver framhävs det att "svenska kvinnor" inte är beroende av den sortens jämställdhet som myndigheten arbetar med. Jag argumenterar för att detta dels ska kopplas till den hegemoniska feminism, där "svensk" innebär en privilegierad position, vilket utesluter andra grupper. Genom att belysa att det gäller "svenska kvinnor" konstrueras "andra kvinnor", de som inte har tillgång till den privilegierade positionen. Kritiken mot att myndigheten inte bedriver att jämställdhetsarbete som "svenska kvinnor" är beroende av, anser jag kan ses som en kritik som artikuleras från en privilegierad vit position, mot en myndighet och feminism som anses fokuserar på "de andra".

Det analyserade materialet innehåller även en kritik med ställningstagandet att det är fel sorts feminism som Jämställdhetsmyndigheten praktiserar. Argumentet här är att Jämställdhetsmyndigheten bedriver ett jämställdhetsarbete som anse vara viktigt för ”radikala feminister”, men knappast för “utsatta kvinnor”. Min tolkning av detta är att denna sorts retorik kan kopplas samman med femonationalism, där en feministisk retorik används i syfte att framställa sig själv som försvarare av jämställdhet, samtidigt som högerpopulistiska politiska mål med xenofobisk grund främjas. Kritiken artikuleras som att feminister och Jämställdhetsmyndigheten frångått en feministisk agenda. Jag argumenterar för att även detta är en del av den antigender-retorisk som fått gehör i Europa.

Vidare framförs kritik mot myndigheten med argument som att Jämställdhetsmyndigheten slösar med skattemedel genom att dela ut feministbidrag. Inom denna ram framkommer även kritik mot att det räcker med att en organisation själv identifierar sig som en kvinnoorganisation för att de ska erhålla bidrag från Jämställdhetsmyndigheten. Jag menar att även detta ligger i linje med att förminska feminismen, feminister och det arbete som utförs av Jämställdhetsmyndigheten.

Jag argumenterar även för att kritiken som riktas mot feminismen står på en nationalistisk grund. I det analyserade materialet framhålls det att våld mot kvinnor är ett hot mot jämställdheten. Jag menar att den retoriska strategin att, i vad jag tolkar som en svensk kontext, osynliggöra männens roll i våld mot kvinnor syftar till att skapa ett “vi” och “dom”. Jag ställer detta i motsats till diskurser om våld mot kvinnor i form av hedersvåld. Våldet flyttas från en svensk kontext till en icke-västerländsk kontext och med denna flytt beskrivs förövaren i form av patriarkatet, vilket synliggör mannens roll. Detta, menar jag, ligger i linje med Roks iakttagelser om användandet av ett allt mer könsneutralt språk i en svensk kontext. Detta visar dessutom att antigender-retoriken, som fått allt större gehör i Europa, breder ut sig även här i Sverige.

En kritik mot feminism och feminister som inte framkommer i en svenskt kontext, men som är tydlig i Europa och på ett globalt plan är kyrkans roll. Detta anser jag beror på den långt gångna sekulariseringen i det svenska samhället. Avslutningvis anser jag att det krävs en bredare men även djupare forskning för att synliggöra den antifeministiska retoriken som smyger sig in i en svensk kontext.

Referenser:

Litteratur:

- Alnebratt, K, Rönnblom, M. (2016). *Feminism som byråkrati: jämställdhetsintegrering som strategi*. Stockholm: Leopard
- Bacchi, C.L. (2009). *Analysing policy: what's the problem represented to be?*. Frenchs Forest, N.S.W.: Pearson
- Bergström, G, Boréus, K. (red.) (2005). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys. 2.*, [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Burr, V. (1995). *An introduction to social constructionism*. London: Routledge
- Crenshaw, K. (1991). Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color. [Elektronisk] *Stanford Law Review*, vol 43(6), s. 1241. Tillgänglig: LUBsearch [2019-03-20]
- De los Reyes, P, Molina, I, Mulinari, D. (red.) (2003). *Maktens (o)lika förklädnader: kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverige : en festskrift till Wuokko Knocke*. Stockholm: Atlas
- De los Reyes, P, Mulinari, D. (2005). *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap. 1. uppl.* Malmö: Liber
- Edling, C, Liljeros, F. (red.) (2014). *Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning*. Stockholm: Liber
- Eduards, M. (2007). *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*. Stockholm: Atlas
- Gunnarsson, Å, Svensson, E-M, Käll, J, Svedberg, W. (2018). *Genusrättsvetenskap*. Andra upplagan Lund: Studentlitteratur
- Gemzøe, L. (2014). *Feminism. 2.*, [uppdaterade] uppl. Stockholm: Bilda
- Hirdman, Yvonne (red.) (1992). *Kvinnohistoria: om kvinnors villkor från antiken till våra dagar*. Stockholm: Utbildningsradion
- Karlsson Sjögren, Å. (2016). Sunt förnuft och skattebetalarens kön: Skattebetalarnas förening i 1960-talets sambeskattningsdebatt. [Elektronisk] *Scandia (Lund)*. 2016(82):2, s. 70-90. Tillgänglig: LUBseach. [20190301]

- Lenz Taguchi, H. (2014). *In på bara benet: en introduktion till feministisk poststrukturalism och subjektivitetsteori*. 2. uppl. Malmö: Gleerup
- Lykke, N. (2009). *Genusforskning: en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*. 1. uppl. Stockholm: Liber
- Lönnroth, J, Sand, J, Ljungberg, A-M. (2017). *Den tredje vänstern: För en global frihetlig socialism*. Första upplagan. Göteborg: Bokförlaget Korpen
- Martinsson, L, Griffin, G, Giritli Nygren, K. (red.) (2017). *Challenging the myth of gender equality in Sweden*. Bristol: Policy Press
- Moberg, E. (1961). Kvinnans villkorliga frigivning. I Hederberg, H. (red.) *Unga liberaler: nio inlägg i idedebatten*. Stockholm: Bonnier
- Standing, G. (2016). *Prekariatet: den nya farliga klassen*. Göteborg: Daidalos
- Sveland, M. (2013). *Hatet: en bok om antifeminism*. Stockholm: Leopard
- Winther Jørgensen, M, Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur

Internetkällor:

- Dir 2014:55, Kommittédirektiv. *Uppföljning av utvecklingen mot jämställdhet samt jämställdhetspolitikens genomförande och effektivitet*. [Elektronisk]. Stockholm: Socialdepartementet. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2014/04/dir.-201455/> [Hämtad: 20190302]
- Dir 2016:108, Kommittédirektiv. *Inrättande av en jämställdhetsmyndighet*. [Elektronisk]. Stockholm: Socialdepartementet. Tillgänglig: <http://rkrattsdb.gov.se/KOMdoc/16/160108.PDF> [Hämtad: 20190302]
- Eberhard, D. (2017). *Låt pojkar få vara pojkar och flickor vara flickor*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.svt.se/opinion/david-eberhard-om-barn> [Hämtad: 20190221]

Eriksson, J. (2018). *Stryp pengarna till "genusvetenskapen"*. [Elektronisk] Tillgänglig: (20180825) <http://www.bt.se/debatt/stryp-pengarna-till-genusvetenskap/> [Hämtad: 20190225]

Falkehed, M. (2018). *SD-toppen: Barnmorskor ska inte behöva lära sig utföra abort*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.expressen.se/nyheter/val-2018/sd-toppen-barnmorskor-ska-inte-behova-lara-sig-utfora-abort/> [Hämtad: 20190303]

Grupp 8. (1970). Grupp 8:s programförklaring. *I Kvinnorörelsens strategi - Grupp 8 vs Arbetets kvinnor*. [Elektronisk] Tillgänglig: https://marxistarkiv.se/kvinnofragan/debatt-grupp8-arbetets_kvinnor.pdf?fbclid=IwAR0NhOeNA6wbVfXCal9ad2TDgCVOUL-8mbvKn9oC_gLgTnDV6xmpnJczu3o [Hämtad: 20190304]

Gunnarsson Payne, J. (2019) *Challenging "Gender ideology": (Anti-)Gender Politics in Europe's Populist Moment*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://new-pretender.com/2019/02/10/challenging-gender-ideology-anti-gender-politics-in-europes-populist-moment-jenny-gunnarsson-payne/> [Hämtad: 20190313]

Gutiérrez Rodríguez, E., Tuzcu, P., & Winkel, H. (2018). Introduction: Feminisms in times of anti-genderism, racism and austerity. [Elektronisk] *Women's Studies International Forum*, 68, 139–141. Tillgänglig: <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2018.03.008> [Hämtad: 20190312]

Göthlin, E., Ohlsson. (2018). *Hot mot genus-sekretariat – misstänkt bomb hittades*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.expressen.se/gt/hot-mot-genus-sekretariat-misstankt-bomb-hittades/> [Hämtad: 20190322]

Haraway, D. (1988). Situated knowledges: the science question in feminism and the privilege of partial perspective. [Elektronisk] *Feminist Studies*, 14(1988): 3, s. 575–599. Tillgänglig: <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.2307/3178066> [Hämtad: 20190303]

Joelsson, F. (2018). *Ungern vill slopa genusutbildningar: "Föds som man eller kvinna"*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.metro.se/artikel/ungern-vill-slopa-genusutbildningar-f%C3%B6ds-som-man-eller-kvinna> [Hämtad: 20190303]

Johansson, P. (2014) *Feminism är inte lika med jämställdhet*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.svd.se/feminism-ar-inte-lika-med-jamstalldhet> [Hämtad: 20190201]

Jämställdhetsmyndigheten (2018). *Om myndigheten*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/om-oss/om-myndigheten> [Hämtad: 20190228]

Jämställdhetsmyndigheten, (2019). *Vad är jämställdhet?* [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/om-jamstalldhet/vad-ar-jamstalldhet> [Hämtad: 20190228]

Jämställdhetsombudsmannen. (2019). *Historia*. [Elektronisk] Stockholm, Jämställdhetsombudsmannen. Tillgänglig: <http://www.jamombud.se/omjamstalldhet/jamstalldhetshi/> [Hämtad: 20190228]

Paternotte, D., Kuhar, R. (2018). Disentangling and Locating the “Global Right”: Anti-Gender Campaigns in Europe. [Elektronisk] *Politics & Governance*, 6(3), 6–19. Tillgänglig: <https://doi.org/10.17645/pag.v6i3.1557> [Hämtad: 20190312]

Regeringskansliet (2016). *Regeringen avser inrätta en jämställdhetsmyndighet*. [Elektronisk] (Pressmeddelande från Regeringskansliet 20160915). Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/09/regeringen-avser-att-inratta-en-jamstalldhetsmyndighet/> [Hämtad: 20190228]

Roks. (20190313). Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige. *Morgonmöte hos EU-delegationen* [Facebook] Tillgänglig: <https://www.facebook.com/166859653342254/posts/2032022280159306/> [Hämtad: 20190313]

Rothstein, B. (2016). *Regeringen lägger ut politiken på ämbetsverk*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.dn.se/debatt/regeringen-lagger-ut-politiken-pa-ambetsverk/> [Hämtad: 20190312]

Sand, J. (2016). *Kerstin Alnebratt leder arbetet med att inrätta jämställdhetsmyndigheten*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.jamstall.nu/kerstin-alnebratt-utsedd-att-leda-arbetet-med-att-inratta-jamstalldhet-smyndigheten-20826/> [Hämtad: 20190303]

SOU 2015:86. *Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken*. Betänkande av Jämställdhetsutredningen [Elektronisk] Stockholm: Socialdepartementet. Tillgänglig: https://www.regeringen.se/contentassets/fd7240295cab45df8130384abdb600fa/mal-och-myndighet---en-effektiv-styrning-av-jamstalldhetpolitiken-sou-2015_86.pdf [Hämtad: 20190310]

Carlsson, A., Hedberg, G., Pethrus, D., Jarl, S., Forslund Mustaniemi, M-L. (2017) *Ny myndighet slår ut hjälp för utsatta kvinnor*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.svd.se/ny-myndighet-slar-ut-hjalp-for-utsatta-kvinnor> [Hämtad: 20190303]

Artiklar:

Karlberg, L-A. (2011). Sista JAS-motorn är färdigbyggd. [Elektronisk] *Ny Teknik*, 1 Juni. Tillgänglig: Mediearkivet [2011-07-11]

Aftonbladet a. (2019). Busch Thor sprakar av stridslust. [Elektronisk] Skribent: Lindberg, Anders. Tillgänglig:

<https://www.aftonbladet.se/ledare/a/Kv56WM/busch-thor-sprakar-av-stridslust> [Hämtad: 20190304]

Aftonbladet b. (2019). Busch Thor tar ledartröjan för Trump-högern. [Elektronisk] Skribent: Lindberg, Anders. Tillgänglig:

<https://www.aftonbladet.se/ledare/a/A2a3M3/busch-thor-tar-ledartrojan-for-trump-hogern> [Hämtad: 20190304]

Arbetet. (2019) Historisk chans för progressiva reformer för jämställdhet. [Elektronisk] Skribent: Stenberg, Lina. Tillgänglig:

<https://arbetet.se/2019/01/21/historisk-chans-for-progressiva-reformer-for-jamstallldhet/> [Hämtad: 20190307]

Avesta Tidning. (2018). Vi kan inte svälja vad som helst bara för att det görs i jämställdhetens namn. [Elektronisk] Skribent: Schriber, Evelyn. Tillgänglig:

<https://www.avestatidning.com/artikel/ledare-liberal/ledare-vi-kan-inte-svalja-vad-som-helst-bara-for-att-det-gors-i-jamstallldhetens-namn> [Hämtad: 20190310]

Barometern. (2017). Ett monument över den feministiska regeringen. [Elektronisk] Skribent: Braw, Daniel. Tillgänglig:

<http://www.barometern.se/ledare/ett-monument-over-den-feministiska-regeringen/> [Hämtad: 20190320]

Barometern. (2018). Myndigheten som aldrig borde ha funnits. [Elektronisk] Skribent: Widegren Sofia. Tillgänglig:

<http://www.barometern.se/article/myndigheten-som-aldrig-borde-ha-funnits/> [Hämtad: 20190312]

Blekinge Läns Tidning. (2018). Jämställdheten klarar sig utmärkt utan ännu en politiserad myndighet. [Elektronisk] Skribent: Jaenson, Emma. Tillgänglig:

<http://www.bl.t.se/ledare/jamstallldheten-klarar-sig-utmarkt-utan-annu-en-politiserad-myndighet/> [Hämtad: 20190301]

Bohusläningen. (2019). Hedersvåldet är inget abstrakt problem. [Elektronisk] Skribent: Pihl, Karin. Tillgänglig:

<https://www.bohuslaningen.se/%C3%A5sikt/ledare/hedersv%C3%A5ldet-%C3%A4r-inget-abstrakt-problem-1.13875720> [Hämtad: 20190320]

Dagens Industri. (2019). Låt M och KD regera på nuvarande ekonomiskpolitiska linje. [Elektronisk] Skribent: Nilsson, PM. Tillgänglig:

<https://www.di.se/ledare/lat-m-och-kd-regera-pa-nuvarande-ekonomiskpolitiska-linje/>
[Hämtad: 20190314]

Dagens Nyheter. (2017). Varning för tomt jämställdhetsprat. [Elektronisk] Skribent: Ledare. Tillgänglig: <https://www.dn.se/ledare/varning-for-tomt-jamstalldhetsprat/> [Hämtad: 20190314]

Dagens Nyheter. (2017). De radikala tar över jämställdheten – också. [Elektronisk] Skribent: Helmersson, Erik. Tillgänglig: <https://www.dn.se/ledare/signerat/erik-helmerson-de-radikala-tar-over-jamstalldheten-ocksaa/>
[Hämtad: 20190312]

Enköpings-Posten. (2019). Ett sakligt jämställdhetsarbete. [Elektronisk] Skribent: Karnatz, Agnes. Tillgänglig: <https://www.eposten.se/nyheter/ett-sakligt-jamstalldhetsarbete-unt5235753.aspx> [Hämtad: 20190403]

ETC Göteborg. (2019). Kvotering är vårt långfinger till alla kvinnoförnekare. [Elektronisk] Skribent: Gustavsson, Andreas. Tillgänglig: <https://www.etc.se/ledare/kvotering-ar-vart-langfinger-till-alla-kvinnofornekare> [Hämtad: 20190410]

ETC Sundsvall. (2017). Kampen fortsätter för jämställdhet. [Elektronisk] Skribent: Sundström, Caroline. Tillgänglig: <https://sundsvall.etc.se/ledare/kampen-fortsatter-jamstalldhet> [Hämtad: 20190320]

ETC Uppsala. (2017). #Metoo får inte stanna vid en hashtag. [Elektronisk] Skribent: Gohari, Asal. Tillgänglig: <https://uppsala.etc.se/ledare/metoo-far-inte-stanna-vid-en-hashtag>
[Hämtad: 20190320]

Expressen a. (2018). Jämställdhet skapas inte på en myndighet – tvärtom. [Elektronisk] Skribent: Löwenmark, Sofie. Tillgänglig:

<https://www.expressen.se/ledare/sofie-lowenmark/jamstallldhet-skapas-inte-pa-en-myndighet-tvartom/> [Hämtad: 20190303]

Expressen b. (2018). Det är feminism att se kvinnor som PMS-galna. [Elektronisk] Skribent: Marteus, Ann-Charlotte. Tillgänglig:

<https://www.expressen.se/ledare/ann-charlotte-marteus/det-ar-inte-feminism-att-se-kvinnor-som-pms-galna/> [Hämtad: 20190311]

Expressen c. (2018). Staten kör in i kaklet på en trimmad menscykel. [Elektronisk] Skribent: ledarredaktionen. Tillgänglig:

<https://www.expressen.se/ledare/staten-kor-in-i-kaklet-pa-en-trimmad-menscykel/> [Hämtad: 20190303]

Folkbladet. (2017). Gränslandet förslummas. [Elektronisk] Skribent: Andersson, Widar
Tillgänglig: <https://www.folkbladet.se/opinion/granslandet-forslummas-om4945922.aspx>
[Hämtad: 20190315]

Folkbladet Västerbotten. (2018). Är det inte en politisk kupp? [Elektronisk] Skribent: Nordström, Maja. Tillgänglig:

<https://www.folkbladet.nu/2330801/ar-det-inte-en-politisk-kupp> [Hämtad: 20190402]

Gefle Dagblad. (2017). Myndighet med uppdrag att bekämpa liberalism. [Elektronisk] Skribent: Lernfelt, Malin. Tillgänglig:

<https://www.gd.se/artikel/ledare-myndighet-med-uppdrag-att-bekampa-liberalismen>
[Hämtad: 20190312]

Gotlands Tidningar. (2018). Män skall få lov att vara män. [Elektronisk] Skribent: Thunegard, Ingrid. Tillgänglig:

<https://www.helagotland.se/opinioninsandare/man-skall-fa-lov-att-vara-man-15389745.aspx>
[Hämtad: 20190325]

Göteborgs-Posten a. (2018). Jämställdheten står och faller inte med en myndighet.

[Elektronisk] Skribent: Schenström, Ulrika. Tillgänglig:

<https://www.gp.se/ledare/j%C3%A4mst%C3%A4lldheten-st%C3%A5r-och-faller-inte-med-en-myndighet-1.11926797> [Hämtad: 20190325]

Göteborgs-Posten. (2017). Jämställdhet föds inte på ny myndighet. [Elektronisk] Skribent: Teodurescu, Alice. Tillgänglig:

<https://www.gp.se/ledare/teodorescu-j%C3%A4mst%C3%A4lldhet-f%C3%B6ds-inte-p%C3%A5-ny-myndighet-1.4773750> [Hämtad: 20190321]

- Göteborgs-Posten b. (2018). Lena Ag duckar debatt om ojämsställda myndigheten. [Elektronisk] Skribent: Sonesson, Jenny. Tillgänglig: <https://www.gp.se/ledare/sonesson-lena-ag-duckar-debatt-om-oj%C3%A4mst%C3%A4llda-myndigheten-1.11008549> [Hämtad: 20190320]
- Göteborgs-Posten c. (2018). Inga män i Jämställdhetsmyndighetens ledning. [Elektronisk] Skribent: Sonesson, Jenny. Tillgänglig: <https://www.gp.se/ledare/sonesson-inga-m%C3%A4n-i-j%C3%A4mst%C3%A4lldhetsmyndigheten-ledning-1.10661069> [Hämtad: 20190401]
- Göteborgs-Posten. (2019). Elitfeminism är inte längre ordet för dagen. [Elektronisk] Skribent: Popova, Susanna. Tillgänglig: <https://www.gp.se/ledare/popova-elitfeminism-%C3%A4r-inte-l%C3%A4ngre-ordet-f%C3%B6r-dagen-1.12972630> [Hämtad: 20190312]
- Hallands Nyheter. (2018). Inte genusflum att vidga barns vyer. [Elektronisk] Skribent: Haldesten, Maria. Tillgänglig: <https://www.hn.se/%C3%A5sikter/ledare/inte-genusflum-att-vidga-barns-vyer-1.7889208> [Hämtad: 20190311]
- Hela Gotland. (2019). En myndighet löser inte alla problem. [Elektronisk] Skribent: Björklund, Hanna Marie. Tillgänglig: <https://www.helagotland.se/opinioninsandare/en-myndighet-loser-inte-alla-problem-15453758.aspx> [Hämtad: 20190301]
- Kristianstadsbladet a. (2017). Skyll inte på männen – utan på klanerna. [Elektronisk] Skribent: Dahlman, Carolin. Tillgänglig: <http://www.kristianstadsbladet.se/ledare/skyll-inte-pa-mannen-utan-pa-klanerna/> [Hämtad: 20190403]
- Kristianstadsbladet b. (2017). Håll Schymanismen borta från den nya myndigheten. [Elektronisk] Skribent: Lernfelt, Malin. Tillgänglig: <http://www.kristianstadsbladet.se/ledare/hall-schymanismen-borta-fran-den-nya-myndigheten/> [Hämtad: 20190301]
- Kristianstadsbladet. (2018). Det är inte alls förfärligt att Jämställdhetsmyndigheten lägger ner – tvärtom. [Elektronisk] Skribent: Pihl, Karin. Tillgänglig: <http://www.kristianstadsbladet.se/article/karin-pihl-det-ar-inte-alls-forfarligt-att-jamstalldhetsmyndigheten-lagger-ner-tvartom/> [Hämtad: 20190301]
- Kristianstadsbladet. (2019). Låt oss kvinnor slippa kvoteringstjätet. [Elektronisk] Skribent: Dahlman, Carolin. Tillgänglig:

<http://www.kristianstadsbladet.se/article/lat-oss-kvinnor-slipa-kvoteringsstjaten/> [Hämtad: 20190401]

Landskrona Posten. (2018). Vem ska sakna Jämy? [Elektronisk] Skribent: Bredberg, Henrik. Tillgänglig: <https://www.hd.se/2018-12-13/vem-ska-sakna-jamy> [Hämtad: 20190302]

Länstidningen Östersund. (2018). Att vara kvinna är inte en sjukdom. [Elektronisk] Skribent: Wennberg, Jenny. Tillgänglig: <https://www.ltz.se/artikel/jenny-wennberg-att-vara-kvinna-ar-ingen-sjukdom> [Hämtad: 20190301]

Motala-Vadstena Tidning. (2018). Därför är det rätt att lägga ner. [Elektronisk] Skribent: Pihl, Karin. Tillgänglig: <https://www.mvt.se/asikter/ledare/darfor-ar-det-ratt-lagga-ner-om5628530.aspx> [Hämtad: 20190320]

Norran. (2017). Håll politiken borta från museerna. [Elektronisk] Skribent: Pihl, Karin. Tillgänglig: <https://www.norran.se/asikter/ledare/hall-politiken-borta-fran-museerna/> [Hämtad: 20190312]

Norrköpings Tidningar. (2018). En myndighet för mycket. [Elektronisk] Skribent: Lundkvist, Eleonore. Tillgänglig: <https://www.nt.se/asikter/ledare/en-myndighet-for-mycket-om5598587.aspx> [Hämtad: 20190302]

Norrländska Socialdemokraten. (2018). Pengarna avslöjar högern. [Elektronisk] Skribent: Swedenmark, Linnea. Tillgänglig: <https://www.nsd.se/nyheter/pengarna-avslorjar-hogern-nm4986187.asp> [Hämtad: 20190302]

Norrtelje Tidning. (2017). Klarar regeringen att hålla den nya jämställdhetsmyndigheten hårt i tömmarna? [Elektronisk] Skribent: Carlsson, Reidar. Tillgänglig: <https://www.norrteljetidning.se/artikel/klarar-regeringen-att-halla-den-nya-jamstalldhetsmyndigheten-hart-i-tommarna> [Hämtad: 20190305]

Nya Tider. (2018). När kvinnlig rättvisa blir genusvansinne. [Elektronisk] Skribent: Suk, Vávra. Tillgänglig: <https://www.nyatider.nu/nar-kvinnlig-rattvisa-blir-genusvansinne/> [Hämtad: 20190305]

Nya Wermlands-Tidningen. (2018). Slöseri som feminism. [Elektronisk] Skribent: Nya Wermlands-Tidningen. Tillgänglig: <https://www.nwt.se/2018/10/11/sloseri-som-feminism/> [Hämtad: 20190306]

Omni. (2018). Inte dumt att slopa Jämställdhetsmyndigheten. [Elektronisk] Skribent: Sandstedt, Calle. Tillgänglig: <https://omni.se/sok?q=inte%20dumt%20att%20spola%20j%C3%A4mst%C3%A4lldhetsmyndigheten&tab=> [Hämtad: 20190312]

Piteå-tidningen. (2018). Att bli en levare och inte bara överleva. [Elektronisk] Skribent: Jacobson, Maria. Tillgänglig: <https://www.pt.se/opinion/ledarkronikor/att-bli-en-levare-och-inte-bara-overleva-10763978.aspx> [Hämtad: 20190313]

Smålandsposten. (2017). Jämställdhet utan fokus. [Elektronisk] Skribent: Kärkkäinen, Catarina. Tillgänglig: <http://www.smp.se/ledare/jamstallldhet-utan-fokus/> [Hämtad: 20190306]

Smålandsposten. (2018). Sluta stöd feministbidragen, Alliansen! [Elektronisk] Skribent: Elfström, Dag. Tillgänglig: <http://www.smp.se/ledare/sluta-stod-feministbidragen-alliansen/> [Hämtad: 20190306]

Södermanlands Nyheter. (2018). En myndighet ger inte jämställdhet. [Elektronisk] Skribent: Björklund, Hanna Marie. Tillgänglig: <https://www.sn.se/opinion/ledare/ledare-en-myndighet-ger-inte-jamstallldhet-sm4542098.aspx> [Hämtad: 20190320]

Sydöstran. (2019). Nej, Ebba – menskonst är inte feminismens fokus. [Elektronisk] Skribent: Gustafsson, Elina. Tillgänglig: <http://www.sydostran.se/ledare/nej-ebba-menskonst-ar-inte-feminismens-fokus/> [Hämtad: 20190401]

Sörmlandsbygden. (2019). Dags att vi sätter fokus på jämställdheten. [Elektronisk] Skribent: Fredriksson, Ingalill. Tillgänglig: <http://sormlandsbygden.se/2019/02/dags-att-vi-satter-fokus-pa-jamstallldhet/> [Hämtad: 20190320]

Trollhättans Tidning Elfsborgs läns Allehanda. (2018). Ni borde putsa era rosa glasögon. [Elektronisk] Skribent: Pihl, Karin. Tillgänglig: <https://www.ttela.se/%C3%A5sikt/ledare/ni-borde-puts-a-rosa-glas%C3%B6gon-1.11021537> [Hämtad: 20190301]

Trollhättans Tidning Elfsborgs läns Allehanda. (2019). Kliv ut ur seminarierummen, feminismen. [Elektronisk] Skribent: Pihl, Karin. Tillgänglig: <https://www.ttela.se/%C3%A5sikt/ledare/kliv-ut-ur-seminarierummen-feminismen-1.13888052> [Hämtad: 20190310]

Uppsala Nya Tidning. (2018). Värna välfärdens kärna. [Elektronisk] Skribent: Rudström, Johan. Tillgänglig: <https://www.unt.se/ledare/varna-valfardens-karna-5170757.aspx> [Hämtad: 20190310]

Uppsala Nya Tidning. (2019). Välviljans sexism förminskar kvinnor. [Elektronisk] Skribent: Axenborg, Ellen. Tillgänglig: <https://www.unt.se/ledare/valviljans-sexism-forminskar-kvinnor-5202257.aspx> [Hämtad: 20190310]

Vestmanlands Läns Tidning. (2018). Krävs annat än symbolpolitik. [Elektronisk] Skribent: Hörngren, Lena. Tillgänglig: <https://www.vlt.se/artikel/lena-horngren-kravs-annat-an-symbolpolitik> [Hämtad: 20190310]

Vetlanda-Posten. (2018). Rätt att Jämställdhetsmyndigheten lägger ner. [Elektronisk] Skribent: ledare. Tillgänglig: <https://www.vetlandaposten.se/sok/?query=R%C3%A4tt%20att%20J%C3%A4mst%C3%A4lldhetsmyndigheten%20l%C3%A4gger%20ner&fbclid=IwAR1Ik-EytR7AoLPWB2JM73luaJiexAR6VADPm4g8jD8DyjnpuKn198UX5DY> [Hämtad: 20190315]

Världen Idag. (2019). Regeringens fagra ord om feminismens kamp. [Elektronisk] Skribent: Berggren, Lukas. Tillgänglig: <https://www.varldenidag.se/ledare/regeringens-fagra-ord-om-feministisk-kamp/reprlk!atCpolDcE9BHyNtAx7qtSg/> [Hämtad: 20190312]

Värmlands Folkblad. (2019). Gå inte på Ulfs locktoner. [Elektronisk] Skribent: Francke, Peter. Tillgänglig: <https://www.vf.se/2019/01/07/ga-inte-pa-ulfs-locktoner/> [Hämtad: 20190312]

Östra Småland. (2018). Ett bakslag för jämställdheten. [Elektronisk] Skribent: Carlsson, Joakim. Tillgänglig: <http://www.ostrasmaland.se/ledare/ett-bakslag-for-jamstalldheten/> [Hämtad: 20190312]